

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 45 · 30. januar
Sesjonen 2024–2025

Møte torsdag den 30. januar 2025 kl. 10

President: Nils T. Bjørke

Dagsorden (nr. 45):

1. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Bærekraftig bruk og bevaring av natur - Norsk handlingsplan for naturmangfold, Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Sveinung Rotevatn og Guri Melby om oppfølging av kvalitetsnormen for villaks og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Sigrid Zurbuchen Heiberg og Une Bastholm om å stanse insektdøden
(Innst. 115 S (2024–2025), jf. Meld. St. 35 (2023–2024), Dokument 8:177 S (2023–2024) og Dokument 8:179 S (2023–2024))
2. Referat

*Minnetale over tidlegare stortingsrepresentant
Jan Helge Jansen*

Presidenten [10:00:09]: Vyrde medrepresentantar!

Tidlegare stortingsrepresentant Jan Helge Jansen gjekk bort 7. mai fjor, 86 år gamal. På Stortinget representerte han Telemark Høgre, frå 1985 til 1989, og sat der som medlem av sosialkomiteen.

Etter oppveksten i Bergen fullførte Jansen teologiske studium ved Universitetet i Oslo, med embetseksamen i 1965. Undervegs hadde han kortare og lengre studieopphald i Göttingen, Lund og München. Han tok òg aktivt del i studentpolitikken, bl.a. som formann i Den Konservative Studenterforening og Det Norske Studentersamfund.

Etter ordinasjon til prest i Hamar domkyrkje i 1966 var han feltprest i Hans Majestet Kongens Garde, før han gjennom nærmare fire tiår verka som prest i Skien. Der var han kallskapellan i Gjerpen kyrkjelyd og seinare kappellan og sokneprest i Gulset kyrkjelyd. I ei årrekke var han òg formann for Kirkelig Forum i Grenland.

Etter studietida tok det ikkje lang tid før han vart trekt inn i lokalpolitikken. Han var bystyremedlem i Skien frå 1971 til han vart vald inn på Stortinget, dei siste seks åra òg i formannskapet. Deretter var han medlem av Skien bystyre i ytterlegare to periodar frå 1991. Her engasjerte han seg særleg innan kultur- og utdanningspolitikken og var bl.a. medlem av Fylkeskulturnemnda i Telemark, formann i kulturstyret i Skien, varamedlem til Teatterrådet og medlem av Hovedutvalget for kultur og undervisning. Han hadde òg framståande tillitsverv i Høgre og var bl.a. formann for Telemark Høgre og medlem av Høgres sentralstyre frå 1976 til 1986.

Medrepresentantar på Stortinget beskriv han som ein kunnskapsrik og engasjert kollega, glad i ein frisk debatt og med sans for den gode replikk.

Me lyser fred over Jan Helge Jansens minne.

Representantane høyrde ståande på presidentens minnetale.

Presidenten [10:03:18]: Representantane Jan Tore Sanner, Trine Lise Sundnes og Heidi Nordby Lunde, som har vore permitterte, har igjen teke sete.

Det ligg føre ei rekkje permisjonssøknader:

- frå Høgre si stortingsgruppe om permisjon for representanten Jan Tore Sanner i tida frå og med 4. februar til og med 7. februar for å delta på OECDs parlamentarikarmøte i Paris, Frankrike
- frå representantane Åsmund Aukrust, Anne Kristine Linnestad, Turid Kristensen, Kathy Lie, Sigurd Kvammen Rafaelsen, Nils T. Bjørke, Sveinung Stensland, Tove Elise Madland og Hege Bae Nyholt om permisjon i tida frå og med 2. februar til og med 7. februar – alle for å delta på studieopphald for representantar i Brussel, Belgia
- frå høvesvis Arbeidarpartiet si stortingsgruppe og Høgre si stortingsgruppe om permisjon for representantane Trine Lise Sundnes og Aleksander Stokkebø i tida frå og med 3. februar til og med 5. februar, begge for å delta i den oppnemnde stortingsdelegasjonen til Storbritannia
- frå representanten Mathilde Tybring-Gjedde om permisjon etter Stortingets forretningsorden § 5 andre punktum i tida frå og med 3. februar til og med 5. februar, og deretter foreldrepermisjon i tida frå og med 6. februar til og med 20. juni

Presidenten vil føreslå at desse søknadene vert handsama straks og innvilga – og ser det som vedteke.

Frå andre vararepresentant for Rogaland, Athar Ali Tajik, ligg det føre søknad om fritak for å møta i Stortinget under representanten Aleksander Stokkebø sin permisjon, jf. Stortingets forretningsorden § 5 andre punktum.

Etter forslag frå presidenten vart samrøystes vedteke:

1. Søknaden vert handsama straks og innvilga.
2. Følgjande vararepresentantar vert innkalla for å møta i permisjonstida:

For Akershus: Tore Grobæk Vamraak, Tobias Hangaard Linge, Kari Sofie Bjørnsen og Tonje Anderson Olsen 4.–6. februar

For Buskerud: Audun Hammer Hovda 4.–6. februar

For Finnmark: Agnete Masternes Hanssen 4.–6. februar

For Hordaland: Sara Hamre Sekkingstad 3.–6. februar

For Oslo: Agnes Nærland Viljugrein 4.–5. februar og

Michael *Tetzschner* 4. februar–20. juni

For Rogaland: Irene Heng *Lauvsnes* og Marte Eide *Klovning* 4.–6. feb. og Karoline Sjøen *Andersen* 4.–5. februar

For Sør-Trøndelag: John-Peder *Denstad* 4.–6. februar

Presidenten [10:05:49]: Representanten Kathy Lie vil setja fram eit representantforslag.

Kathy Lie (SV) [10:06:06]: Jeg har den glede på vegne av representantene Grete Wold, Marian Hussein, Sigrid Zurbuchen Heiberg og meg selv å framsette et representantforslag om lovfesting av fritidstilbud.

Presidenten [10:06:21]: Representanten Olve Grotle vil setja fram eit representantforslag.

Olve Grotle (H) [10:06:35]: På vegner av representantane Helge Orten, Nikolai Astrup, Liv Kari Eskeland, Mari Holm Lønseth, Erlend Svardal Bøe, Sveinung Stensland og meg sjølv har eg glede av å fremje eit representantforslag om å avvikle normprisordninga ved fastsettjing av grunnrenteskatt i havbruket.

Presidenten [10:06:53]: Representanten Mathilde Tybring-Gjedde vil setja fram eit representantforslag.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [10:07:05]: På vegne av representantene Bård Ludvig Thorheim, Tina Bru, Trond Helleland, Mahmoud Farahmand og Liv Kari Eskeland og meg selv har jeg gleden av å framsette et representantforslag om raskere konsesjonsbehandling og mer kraft.

Presidenten [10:07:21]: Representanten Hege Bae Nyholt vil setja fram eit representantforslag.

Hege Bae Nyholt (R) [10:07:37]: På vegne av stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen og meg selv har jeg gleden av å framsette et representantforslag om en norsk utlånsordning for undervisningsmaterieil.

Presidenten [10:07:51]: Representanten Une Bastholm vil setja fram eit representantforslag.

Une Bastholm (MDG) [10:08:02]: Jeg har gleden av å framsette et representantforslag på vegne av representantene Rasmus Hansson, Sigrid Zurbuchen Heiberg og meg selv om å utrede jaktfrie områder i nasjonalparker.

Presidenten [10:08:14]: Representanten Kjell Ingolf Ropstad vil setja fram eit representantforslag.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:08:24]: På vegne av Kristelig Folkepartis representanter Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og meg selv vil jeg sette fram et

representantforslag om å be Det internasjonale atomenergibyrået foreta en gjennomgang av forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge.

Presidenten [10:08:39]: Forslaga vil verta hand-sama etter reglementet.

Sak nr. 1 [10:08:51]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold, Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Sveinung Rotevatn og Guri Melby om oppfølging av kvalitetsnormen for villaks og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Sigrid Zurbuchen Heiberg og Une Bastholm om å stanse insektdøden (Innst. 115 S (2024–2025), jf. Meld. St. 35 (2023–2024), Dokument 8:177 S (2023–2024) og Dokument 8:179 S (2023–2024))

Presidenten [10:08:53]: Etter ynske frå energi- og miljøkomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 5 minutt til kvar partigruppe og 5 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verta gjeve anledning til inntil ni replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Lars Haltbrekken har bedt om ordet.

Lars Haltbrekken (SV) [10:09:44]: Gitt at landet står i en litt uavklart situasjon med tanke på hvem som skal sitte i regjering og ikke, vil jeg vise til Stortingets forretningsorden § 41. Her åpnes det for at en sak kan utsettes før debatten om saken er avsluttet. Jeg vil derfor foreslå at den saken vi har til behandling i dag, utsettes. Jeg har et håp om at Arbeiderpartiet da, hvis det blir en situasjon hvor Arbeiderpartiet fortsetter i regjering alene, vil kunne stemme for flere av forslagene som er fremmet – ut fra deres historie, med landets første miljøvernminister og etter hvert statsminister, som ble kalt verdens miljøvernminister. Jeg foreslår derfor, med henvisning til Stortingets forretningsorden § 41, at saken på dagens kart utsettes.

Presidenten [10:10:55]: Presidenten oppfattar då at det har kome forslag om å utsetja vidare behandling av saka etter Stortingets forretningsorden § 41.

Slike forslag skal takast opp til behandling straks og avgjerast av presidenten.

Presidenten vil difor opna for ein kort runde med eitt innlegg frå kvart parti der ein klargjer partiet sitt standpunkt til dette.

Sofie Marhaug (R) [10:11:29]: Rødt kommer til å støtte forslaget fra SV. Det handler om at det på flere punkter helt sikkert er uenigheter mellom regjeringspartiene. Vi er usikre på om begge partiene kommer til å fortsette å være regjeringspartier, slik at det parlamentariske grunnlaget om få timer vil kunne endre seg. Det gjelder ikke bare hvilket håp eller hvilken lit man kan ha til Arbeiderpartiet i denne saken, det gjelder også Senterpartiet. Vi har et forvaltningsprinsipp i denne naturmeldingen som sier at kraftutbygging, kraftlinjer, datasentre og forsvarsformål skal ha forrang foran naturen. Særlig den biten om at fornybar kraft skal ha forrang, minner mistenkelig om særlig det siste direktivet, varianten av fornybardirektivet, som inneholder lignende formuleringer, og som er noe av stridens kjerne i forbindelse med den pågående regjeringskrisen.

Vi ønsker forslaget fra SV velkommen, og vi mener at det er god grunn ut fra det parlamentariske grunnlaget og den parlamentariske situasjonen for å ta naturmeldingen opp til behandling ved en senere anledning, ikke i dag.

Mani Hussaini (A) [10:13:07]: Jeg må innrømme at jeg ble litt tatt på senga av det forslaget som kom på bordet her. Det som er viktig for oss i Arbeiderpartiet å understreke, er at den meldingen som ligger i Stortinget – som vi har behandlet i komiteen i lang, lang tid, og hatt høringer om – er i tråd med Arbeiderpartiets politikk, og det er en del kompromisser vi har funnet sammen med Senterpartiet om. I dag er vi på Stortinget for å forsvare den og sørge for at det blir vedtatt. Noe jeg kommer til å si senere i debatten, er at denne meldingen har veldig stor støtte i denne salen, selv om noen i opposisjonen forsøker å skape et inntrykk av at det ikke er slik, men det er slik. Det er et veldig, veldig stort flertall bak dette.

Med disse betraktningene, og i og med at det er Arbeiderpartiets politikk som ligger i meldingen, og at det er et stort flertall bak de tilrådingene som kommer, anbefaler jeg ikke å utsette saken.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [10:14:23]: Høyre mener at det ikke er grunnlag for nå å begynne å spekulere i hva som blir det parlamentariske grunnlaget og regjeringssammensetningen, og vi må legge til grunn at regjeringspartiene har gjennomtenkt sine standpunkter. Vi har hatt denne saken til behandling i tre måneder i komiteen. Jeg kan selvfølgelig forstå at det er skuffelse over at det ikke er flertall for noen forslag per i dag, og det kan også være ganske godt grunnlag for å spekulere i hva som er proppen for at det ikke er et slikt flertall, men vi mener ikke at det er grunnlag for å utsette behandlingen.

Hans Inge Myrvold (Sp) [10:15:06]: For Senterpartiet er det viktig å presisere at det er riktig og viktig å behandle denne saka i salen i dag. Saka har, som det har vore referert til frå tidlegare talarar, vore til ei grundig handsaming i komiteen, og saka er no overmoden for behandling i Stortinget.

Terje Halleland (FrP) [10:15:47]: Jeg skal starte med å si at det var et spennende forslag, der man kanskje forskutterer dagens hendelser framover, men jeg kan iallfall bekrefte at Fremskrittspartiet ikke kommer til å støtte dette forslaget. Jeg klarer heller ikke å se at sammensetningen av Stortinget vil endre seg, uansett hva som skjer i dagens happening.

Sveinung Rotevatn (V) [10:16:32]: I håp om å få ei behandling av denne saka som gjev ei styrking av naturvernet i Noreg og ikkje ei aktiv svekking av det, kjem Venstre til å støtte ei utsett behandling. Det er mogleg det er eit fåfengt håp, i lys av innlegget frå Arbeidarpartiet, men eit håp like fullt.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:17:01]: Det var fristende å slutte seg til håpet fra representanten Rotevatn, men jeg tror nok ikke det er sammensetning av regjeringa som kommer til å endre om det blir flertall for noen av forslagene. Kristelig Folkeparti er med på mange mindretallsforslag og er skuffet over at det ikke blir flertall, men jeg har ingen tro på at Arbeiderpartiet eller Senterpartiet kommer til å endre standpunkt til disse, og da synes jeg det er like greit å gjennomføre debatten, så det kommer Kristelig Folkeparti også til å stå på.

Une Bastholm (MDG) [10:17:31]: I tråd med det Miljøpartiet De Grønne tok til orde for i komiteen på tirsdag, støtter jeg utsettelse av behandlingen av naturmeldingen. Grunnen til det er at det er nesten ti år siden vi behandlet en naturmelding sist. Det er den største og mest omfattende saken som handler om bevaring av natur i Norge vi har behandlet på ti år, altså siden 2016, da Stortinget behandlet dette sist. Det er 133 forslag til sammen som blir framsatt fra Stortinget – i tillegg til den meldingen som ligger til grunn fra regjeringen – og alle sammen skal bli nedstemt i dag fordi det ikke finnes noen flertall. Jeg mener det ikke er å spekulere, det er helt åpenbart at vi ville kunne fått et flertall hvis regjeringen så annerledes ut – og det kan det hende den gjør om få timer. Av demokratiske årsaker mener jeg at det er veldig naturlig å utsette særlig votingen over de forslagene, fordi det vil kunne gjøre at man får flertall for en innstramming i ulike deler av politikken, som gjør at man tar bedre vare på naturen i Norge.

Jeg vil bare minne om at når det ser ut til at flertallet nå ikke ønsker det, betyr det at det kanskje stemmes ned

forslag i salen i dag vi ikke har mulighet til å fremme igjen før sesjonen er ferdig, som kunne endret norsk naturpolitikk hvis man hadde hatt et annet flertall. Det kunne det være vi kunne hatt hvis Arbeiderpartiet ikke var bundet av Senterpartiet, som de er i den meldingen.

Det er åpenbart at de trengte mye tid på å bli enige om den meldingen, for det tok dem to år å legge den fram. Det er det som er årsaken til at det er på overtid å behandle denne saken. Det er ikke fordi Stortinget har tatt seg for god tid til å behandle den, det er at regjeringen brukte to år på å framsette en naturmelding etter at de i en global naturavtale med resten av verden forpliktet seg til å stanse naturkrisen.

Presidenten [10:19:18]: Presidenten vil oppmoda til at ein kjem med forslag no, så tek me debatten etterpå.

Irene Ojala (PF) [10:19:37]: Naturmeldingen er en av de viktigste meldingene vi skal behandle i år. Det handler ikke bare om oss, men også om kommende generasjoners muligheter for å leve i en trygg og god verden som har økologisk bærekraft. Vi støtter derfor SVs forslag – av demokratiske årsaker, men også på vegne av våre unge, som har begynt å miste tilliten til Stortingets behandling av naturmeldingen. Da er det viktig at vi viser at vi tar ansvar. Derfor synes jeg at vi alle i fellesskap burde si at ja, dette utsetter vi.

Presidenten [10:20:16]: Då antek presidenten at alle har fått koma med sitt syn. Det er tydeleg at det her ikkje er fleirtal for utsetjing, så presidenten vil ikkje utsetja vidare behandling av saka.

Då er fyrste talar Mathilde Tybring-Gjedde, som er ordførar for saka.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [10:20:54] (ordfører for saken): Dette er en av de viktigste sakene energi- og miljøkomiteen har til behandling denne stortingsperioden, og jeg vil takke komiteen for et godt samarbeid selv om det ikke blir noe flertall for noen forslag i denne runden. Naturen er grunnlaget for alt mennesker kan leve av og for, og vår velferd er basert på og avhengig av et samspill med naturen. Selv om Norge har bedre tilstand på naturen enn mange land, er også naturen i Norge under press, og også vi må følge opp den globale naturavtalen her hjemme.

Hver dag foregår det mange vanskelige og krevende avveininger mellom nedbygging av areal og behovet for økt kraftproduksjon, å redusere utslipp, å bygge nok boliger og å etablere industri. Vi skal fortsatt bygge i årene som kommer, men vi må gjøre det med en annen forståelse: også natur og areal er knappe ressurser. Vi må i større grad beskytte sårbar natur, gjenbruke allerede ned-

bygd natur og kompensere for større utbygginger i naturen.

Høyre har jobbet grundig med naturmeldingen, gått gjennom alle innspill og fremmer i dag 17 balanserte forslag som gjør naturmeldingen bedre, for å ta vare på sårbar og verdifull norsk natur og for å ha bedre oversikt over naturmangfoldet i Norge. For Høyre ligger det lokale selvstyret fast i arealpolitikken. Samtidig trenger kommunene bedre verktøy og føringer for å ha oversikt over egne arealer og beskytte verdifull natur. En av tre kommuner har arealplaner som er eldre enn ti år. Kommuner bør ha oppdaterte arealplaner og arealregnskap, og de bør få støtte og ressurser til det arbeidet. Det er en forutsetning for god arealforvaltning og forutsigbarhet for næringslivet. I tillegg foreslår vi at regjeringen får på plass modeller for økologisk kompensasjon, der man kartlegger arealer som kan restaureres, og som kan benyttes for å kompensere for naturtap i større utbyggingsprosjekt og i større kraftprosjekt. Det vil kunne bidra til å dempe konflikter og ta vare på natur.

Dessverre har det ikke vært vilje i Arbeiderpartiet eller Senterpartiet til å bevege seg en millimeter i denne saken. Jeg mener det er uklokt at regjeringspartiene ikke har lyttet til noen nye innspill, verken fra næringslivet eller fra natur- og miljøorganisasjoner, og at de ikke er villige til å stemme for et eneste forslag i dag så lenge de ser at det ikke blir et stortingsflertall mot dem. Det svekker troverdigheten til Arbeiderpartiet og Senterpartiet, men det er også demotiverende for alle som har bidratt med konstruktive og gode innspill til Stortinget. Jeg vil i hvert fall benytte anledningen til å takke dem for engasjementet.

Det er flere forslag som burde fått flertall i dag, enten det er en nasjonal plan for naturrestaurering fram mot 2030, at regjeringen gjennomfører en nasjonal kartlegging av større grått areal som kan gjenbrukes, og lager et nasjonalt kart – noe som er en forutsetning dersom man f.eks. ønsker hurtigere kraftutbygging i allerede nedbygd areal – eller at regjeringen sørger for å ha oversikt over utbygging i særlig viktige naturarealer. Det er vanskelig å fastsette et 2030-mål dersom man ikke har oversikt over om målet nås. Vi foreslår at man skal styrke tilliten til at konsekvensutredninger er uavhengige og grundige, og vi stemmer for forslaget om å ha en stortingsmelding for å bedre situasjonen for villaksen.

Det er over 100 forslag Høyre stemmer imot i dag. Det er forslag vi mener er altfor inngripende i det lokale selvstyret, og som i realiteten vil bety vesentlig lengre saksbehandlingstid, dyrere utbygginger og boliger, færre arbeidsplasser i distriktene og enda flere målkonflikter for lokale politikere, som skal løse mange samfunnsutfordringer samtidig. Jeg merker meg at mange av partiene som er kritiske til f.eks. kommunesammenslåing,

er de samme som er veldig for statlige krav og føringer i arealpolitikken. Mange av de partiene som er for svært høye klimamål, sier automatisk nei til å prioritere areal til mer fornybar kraft. Partiene som mener at flere må få en fot inn i boligmarkedet, er de samme som er for tiltak som øker saksbehandlingstiden og utbyggingskostnadene kraftig.

Dette er mitt hovedbudskap her i dag. Vi skal løse store samfunnsutfordringer samtidig, og vi skal gjøre det mens vi i større grad tar vare på særlig verdifull og sårbar natur. Jeg skulle virkelig ønske det ble flertall for flere av forslagene Høyre er med på i dag, men vi får prøve igjen neste gang. Med det tar jeg opp forslagene Høyre er med på.

Presidenten [10:25:19]: Representanten Mathilde Tybring-Gjedde har teke opp dei forslaga ho refererte til.

Mani Hussaini (A) [10:25:35]: I dag behandler vi handlingsplanen for naturmangfold. Det er først og fremst et svar på den internasjonale avtalen vi inngikk i Montreal i 2022, som sier at vi skal verne og bevare 30 pst. innen 2030. Det er et direkte svar på alle de målene som ble vedtatt i naturavtalen, men det er også et svar på det som har fått veldig mye og fortjent oppmerksomhet, nemlig at vi bygger ned naturen vår bit for bit, og at viktige naturarealer forsvinner.

I lang tid har vi sett på natur i Norge som en evig fornybar ressurs, men vi vet veldig godt at når vi bygger ned natur, tar det veldig, veldig lang tid å få den tilbake i samme tilstand som tidligere. Derfor er også denne meldingen et svar på hvordan vi kan få bukt med bit-for-bit-nedbyggingen.

Det blir snakket mye om de 130 forslagene opposisjonen har fremmet, men la meg bare understreke: Det er tilslutning til 206 sider med ny politikk i denne handlingsplanen – en politikk som for første gang gir en ny retning i naturpolitikken, som gjør at vi jobber mer systematisk med natur, og at regjeringen må komme til Stortinget hvert fjerde år og fortelle hvordan statusen for naturen er, og eventuelt hva vi må gjøre for å bedre tilstanden til naturen. Vi innfører også en del nye verktøy som skal gjøre det enklere og bedre å ta gode beslutninger for naturen vår.

Forrige taler var innom kommunenes rolle. Kommunene er den viktigste arealaktøren i landet, og da er det viktig at de får gode verktøy for å fatte gode beslutninger. I min hjemkommune, Nordre Follo, har vi kommet veldig langt. Det var Arbeiderpartiet, sammen med mange flere partier, som foreslo mange ulike verktøy for å jobbe bedre med areal og natur. Nå foreslår vi i denne handlingsplanen at mange flere kommuner skal få tilgang til de samme verktøyene. Vi er helt sikre på at når

kommunestyrerepresentantene sitter på bedre kunnskap og bedre tallgrunnlag, og når de har bedre oversikt over hvilke verdier de har i kommunen, er de også bedre i stand til å fatte bedre beslutninger.

Vi ser til kommunene, vi har forventninger til kommunene, og vi skal stille opp med verktøy til kommunene. Sånn kan vi være med og ta vare på vår natur.

Så har jeg lyst til å gå inn på noen av de forslagene opposisjonen har laget veldig mye bråk rundt, og hvorfor de ikke har fått flertall. Vel, en veldig god del av de forslagene er ting vi er i gang med, og da velger jeg å kalle det å slå inn åpne dører. Når det gjelder forslag om grå arealer, skriver vi i meldingen at vi skal kartlegge forringet natur, noe som er et bredere og viktigere begrep enn bare «grå arealer». Dessuten sier de at flere departementer nå skal definere hva grå arealer skal være. Det er også et arbeid vi er i gang med. Jeg mener at det at vi får kartlagt forringet natur gjør at vi kan bruke de såkalte grå arealene, og at vi også kan peke på hvor vi kan restaurere og ta vare på mer natur.

Som forrige taler var inne på og beskrev veldig godt, er det en del forslag vi er uenig i fordi vi mener at det må ligge brede forlik i natur- og for så vidt klimapolitikken for at den skal vare over tid, for at den skal gi trygghet, og for at den skal gi folkelig legitimitet. Sånn må vi tenke i naturpolitikken. Forslag om å forby f.eks. hyttebygging er forslag vi aldri kommer til å gå med på. Det vi i stedet har gjort i regjering – å ha statlige planretningslinjer for bygging av hytter og at man ikke bare kan ta ny natur, men må bygge i forbindelse med eksisterende infrastruktur – er gode tiltak kommunene applauderer. Forbud, fordyrende politikk og politikk som gjør at vi tar levebrødet fra ulike sektorer, er vi imot.

Det er derfor vi stemmer imot en veldig god del av forslagene, og en del av forslagene er ting vi er i gang med. Bare for å avslutte: Denne naturmeldingen har veldig bred støtte, og det er god politikk vi vedtar i dag.

Hans Inge Myrvold (Sp) [10:30:49]: Bærekraftig bruk og bevaring av natur er ei omfattende og særs viktig stortingsmelding, som verkeleg syner og tydeleggjer mange viktige grep i og rundt forvaltinga av naturen vår. Meldinga har òg direkte kopling mot dei 23 måla i naturavtalen. Fleire av desse måla har Noreg allereie oppfylt.

For Senterpartiet dannar denne meldinga eit godt grunnlag for ei heilskapleg forvalting av naturen vår. Ho slår fast at me må ta vare på naturmangfaldet, samtidig som me sikrar livskraftige lokalsamfunn og levedyktige næringar. Meldinga er eit viktig steg i riktig retning, og me meiner ho byggjer vidare på norsk forvaltingspraksis, der bruk og bevaring går hand i hand og følgjer opp Noregs forpliktingar etter naturavtalen.

Naturforvaltninga må vera balansert. Naturen er grunnlaget for matproduksjon, skogbruk, fiskeri, reiseliv og ei rekkje andre viktige næringar. Naturen gjev òg livskvalitet, rekreasjon og bulyst. Samtidig har naturen ein spesiell eigenverdi og er vår felles arv, som me må verna om. Skal me sikra eit levande Noreg i framtida, må me ta vare på naturen vår, men me må gjera det på ein måte som respekterer dei som lever og arbeider i og med naturen kvar dag.

For Senterpartiet er det viktig at me fører ein politikk som bevarer natur, flora og fauna, samtidig som naturen skal vera til glede for folk og kunna forvalta slik menneska har gjort i tusenar av år, ein balanse der forholdet mellom bruk og vern er viktig. Senterpartiet har alltid stått for ei naturforvaltning som tek omsyn til både vern og verdiskaping. Det er fullt mogleg å ta vare på naturen samtidig som me utnyttar ressursane våre på ein bærekraftig måte. Difor er eg glad for at regjeringa i denne meldinga understrekar viktigheita av naturrekneskap og betre oversikt over naturverdiar. Dette vil bidra til betre vedtak og meir treffsikre tiltak for å ivareta naturen.

Samtidig er me tydelege på at naturen for mange er eit næringsgrunnlag, og me skal leggja til rette for at det òg kan vera det i framtida. Det er ingen tvil om at det krevst auka og forsterka innsats frå alle kring korleis best bevare og hausta vår natur til det beste for komande generasjonar.

Dei fremste naturvaktarane våre er gardbrukarane og landbruket og deira enorme arbeid for ei bærekraftig utvikling av naturressursane våre. Difor har det vore særskild viktig for Senterpartiet å utvikla landbrukssektoren og sikra ei opptrapping i inntektsgrunnlaget for kvar einskild gardbrukar. I dette står òg sjølvstøtt ny jordvernstrategi og auka forståing og respekt for matjorda.

Eit bærekraftig landbruk er ein sentral del av løysinga for å bevare norsk natur. Senterpartiet meiner at norsk landbruk ikkje berre handlar om matproduksjon, men òg om å ta vare på kulturlandskapet, tradisjon og det biologiske mangfaldet. Gardbrukarane forvaltar store naturområde og har ei viktig rolle i å bevare opne landskap, pollineringsområde og bærekraftig bruk av utmarksressursane. Gjennom slått og beiting held ein vegetasjonen nede. Det ligg ei forplikting til Stortinget om at landbruket får dei rette rammevilkåra for å driva på ein måte som tek omsyn til naturen og tek vare på naturlandskapet.

Me i Senterpartiet meiner denne stortingsmeldinga er eit steg i riktig retning mot ei meir heilskapleg og bærekraftig naturforvaltning. Me vil arbeida for ein politikk som ivaretek både naturen og dei som brukar og er avhengige av naturen. For oss handlar dette ikkje om anten-eller, det handlar om å finna dei gode løysingane

som gjer at me kan ta vare på naturen samtidig som me balanserer vern mot andre omsyn.

Regjeringa har gjort ein god jobb knytt til denne meldinga, og eg er glad for at iallfall det store fleirtalet i komiteen ser og anerkjenner dette. Me ser fram til resultatet av meldinga, og Senterpartiet vil bidra konstruktivt for å sikra den politikken som både vernar og brukar naturen på ein ansvarleg måte.

Terje Halleland (FrP) [10:35:55]: Jeg vil starte med å være enig med dem som har hatt ordet, i at dette er en viktig melding om hvordan vi skal leve både av og med naturen, måten vi bruker naturen vår på, og hvordan vi påvirker naturmangfoldet. Jeg tror at det har vært en enorm endring av oppfattelsen av bruken av natur bare de siste tiårene. Da gjelder det å finne balansen mellom bruk og vern, for vi bruker alle naturen vår. Det er til utvikling av bosetninger og arbeidsplasser, vi vet at vi har omfattende bruk av naturen til skog, jordbruk, fiske og fangst, og vi vet at vi har mange offentlige, store infrastrukturtiltak som tar natur. Dette er en god melding.

Det kommer kritikk, og det må vi vel regne med at det skal komme. Det blir altså opplyst herifra at det ikke er flertall for noen forslag, men jeg har ikke oppfattet noe annet enn at det er et flertall for den meldingen regjeringen legger fram i dag. En kan være misfornøyd med det og si at det er noen som ønsker å gå lenger, men jeg er helt overbevist om at med det vedtaket Stortinget gjør i dag, er naturen bedre forberedt på morgendagen i morgen enn hva den var i går. Hvor mange land, tror vi, har en bedre forvaltning av naturen enn hva Norge har? Ja, det vil helt sikkert komme eksempler, og det vil helt sikkert komme eksempler på det i dag, men jeg tror ikke det er så mange. Jeg tror at de fleste av oss som er nordmenn, er glad i naturen vår, vi bruker naturen, og vi ønsker å bevare naturen.

Jeg skal ikke ta Senterpartiet mer i forsvar enn hva som er nødvendig, men når Senterpartiet blir hengt ut for å være den store synderen – som vi så i forsøket på å utsette voteringen i dag – for at dette er et kompromiss der Arbeiderpartiet har måttet gi store innrømmelser overfor eget parti, mener jeg at dette er den store forskjellen på sidene i dag. Det det handler om, er hvordan vi bruker naturen. Jeg kjenner iallfall ingen som er mer avhengig av naturen enn dem som stemmer på og stiller seg bak Senterpartiet. De representerer veldig mye av jordbruket og skogbruket vårt, så det tror jeg er i gode hender.

All arealforvaltning krever en helhetlig planlegging. Vi kan ikke prioritere natur i dag, så prioritere klima i morgen, og så skal vi plutselig bekymre oss for at vi ikke har klart å skape arbeidsplasser, og da er det det som skal være førende. Jeg tror at når vi legger opp til en lokal

forvaltning, er det det rette. Det er de som har skoene på, det er de som kjenner sin egen natur og sin egen kommune, og de vet hvilke fordeler de har, og hvilke utfordringer de har. Jeg er rimelig trygg på at samtlige er glad i sin egen bakgård. Når vi ser den holdningsendringen som har vært, er det veldig ofte at det er naturen en griper til. I en del av de innspillene som er kommet, ser jeg at adressen er Oslo, og jeg vil da bare si at man må prøve å ta seg en tur ut utenfor Oslo og se på hvordan naturen vår blir forvaltet. Stort sett vil en få et positivt inntrykk av det.

Jeg tror også at hvis vi skal klare å opprettholde den lokale forvaltningen, må vi sikre at kommunene har de verktøyene som skal til for å gjennomføre en god politikk. Da tror jeg at noe av den største utfordringen vi har, er som det ble sagt her tidligere: Vi har en uheldig kommunestruktur i mange tilfeller. Da bør vi legge til rette for et samarbeid som går utover dagens kommunegrenser.

Jeg skulle også sagt litt mer om skogen. Det er gjerne det viktigste naturområdet vi har, som viser forholdet mellom vern og bruk, for skogen er og kommer alltid til å være veldig viktig. Jeg synes at en av de største tabbene vi har gjort i Norge, er at vi ikke ønsker å regne med skogen som et godt klimatiltak. En har noen såkalte addisjonelle tillegg. Jeg tror ikke det er nok. Hadde vi tatt med dette og beregnet det fra begynnelsen av, kunne vi gitt større insentiver for et godt skogbruk.

Lars Haltbrekken (SV) [10:41:18]: Dette kunne ha vært en historisk dag, en dag hvor Stortinget tok ansvar for den naturkrisen vi står midt oppe i, hvor vi tok ansvar for det store tapet av natur som vi ser skje hver eneste dag i Norge og i resten av verden.

Jeg er født i 1971, året før verdens første miljøtoppmøte, som ble holdt i Sveriges hovedstad, Stockholm. Verden hadde den gangen begynt å våkne. I Norge hadde vi sett de første sivil ulydighets-aksjonene for å ta vare på naturen, kampen for Mardøla. I USA hadde boken av Rachel Carson, «Silent Spring», kommet. I Norge fikk vi verdens første miljøverndepartement, samme år som verdens første miljøtoppmøte, og vi fikk verdens andre miljøvernminister. Vår miljøvernminister hadde et eget departement, det hadde ikke danskene, som hadde den første miljøvernministeren. Miljøkampen var på frammarsj. Natur ble vernet – ikke over en lav sko, men vi så en helt annen hastighet i arbeidet.

Hvem var blant dem som sto i spissen for dette? Jo, det var Arbeiderpartiet. I dag, over 50 år etter, spør jeg meg: Hvor ble det av iveren? Hvor ble det av ønsket om å ta vare på naturen – for framtiden og av hensyn til oss selv? I dag går det samme partiet inn i en uhellig allianse med Fremskrittspartiet og sin – skal vi si – i alle fall fore-

løpige regjeringspartner Senterpartiet, og de stemmer ned alle forslag for å styrke naturvernet.

I naturmeldingen vi har til behandling, fremmes det ingen forslag fra regjeringen som virkelig kunne ha skutt fart i arbeidet med å ta vare på naturen, som ikke minst NRK det siste året har vist oss behovet for. NRK har også vist oss hvor dramatisk situasjonen er. Deres kartlegging viser at vi ødelegger spesielt verdifull natur, tilsvarende to fotballbaner, på en gjennomsnittlig dag – en motorvei her, et hyttefelt der, en skog som blir gjort om til parkeringsplass, et vindkraftverk i et landskap som før var uten inngrep.

Det har vært 44 000 inngrep i norsk natur på fem år. Det er svært alvorlig. Alarmklokkene burde ha ringt for lengst i alle departement, fordi alle statsråder i den norske regjeringen er helt avhengig av en levende natur: ingen fisk til fiskeriministeren uten et levende hav, ingen poteter, melk eller kjøtt til landbruksministeren uten en levende jord, og ingen inntekter til finansministeren uten en natur som jobber gratis for oss døgnet rundt hver eneste dag hele året igjennom. Det ville heller ikke ha vært noen jobber til arbeidsministeren, for som den internasjonale fagbevegelsen sier: «There are no jobs on a dead planet.»

Det pågår i dag diskusjoner utenfor denne salen som kan få konsekvenser for regjeringens sammensetning, og det var også derfor vi ønsket å få denne saken utsatt. Jeg registrerer at Høyre, som er med på noen av forslagene, ikke ønsket å utsette saken. Det betyr at Høyre ikke er spesielt interessert i å få flertall for de forslagene de er en del av, og som i dag kunne ha vært med på å styrke innsatsen for å ta vare på natur, men vi får vel sette vår lit til at miljøpartiene fortsatt skal ta denne kampen, og håpe at vi etter hvert får flertall.

Jeg tar opp forslagene SV er en del av.

Presidenten [10:46:28]: Representanten Lars Haltbrekken har teke opp dei forslaga han refererte til.

Sofie Marhaug (R) [10:46:41]: I dag behandler vi det som kunne og burde vært det aller, aller viktigste dokumentet denne komiteen har til behandling i denne stortingsperioden. Sånn ble det ikke, for meldingen vi behandler, inneholder knapt et konkret tiltak for å ta vare på naturen. Skuffelsen ble enda større da Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet gikk sammen om å stemme ned hvert eneste forslag som kom på bordet i komiteen.

Dette reduserer Stortinget til noe jeg lærte om på skolen, i samfunnsfagtimene, men som jeg ikke helt forsto. Jeg lærte at Stortinget noen ganger kunne fungere som et sandpåstrøingsorgan, at det ikke egentlig hadde noen reell makt. I dag vet jeg hvordan det føles, for, i be-

handlingen av denne meldingen har Stortinget i praksis ikke hatt noen verdens ting å si.

På tross av massiv dokumentasjon, høringsinnspill og en folkemening som ønsker å ta vare på naturen, og på tross av internasjonale avtaler regjeringen selv har inngått, endrer ikke politikken seg. På tross av partiprogrammet til Arbeiderpartiet, som sier at vi skal følge internasjonale forpliktelser om naturrestaurering, som sier at vi skal verne 10 pst. skog, stemmes likelydende eller lignende forslag ned – med støtte fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet og faktisk stort sett også partiet Høyre.

Denne meldingen oppfyller ikke målene vi har satt oss fore, verken for 30 pst. restaurering av natur eller for beskyttelse av havet. Rødt fremmer en rekke forslag i dag om å bøte på problemene, om arealforvaltning og arealnøytralitet, om restaurering, om vern av skog, fjell og fjord, og om artene vi har særlig ansvar for.

La meg trekke fram villreinen. Hvis villreinen utrykkes i Norge, utrykkes den også i verden. Samtidig vet vi at den trues her og nå. I Eidfjord planlegges det å bygge ut et alpinanlegg midt i villreinens leveområder. Energiselskapet Lyse planlegger effektoppgradering i Røldal som vil ødelegge flytteleien til villreinen. Begge eksemplene er veldig alvorlige. Nasjonale politikere bør ta et større ansvar for å stoppe sånne ødeleggelser, ikke stille seg på utbyggernes side, slik representanten Mathilde Tybring-Gjedde har gjort i eksempelet med Lyses utbygging. Rødt fremmer i dag flere forslag som handler om å bedre villreinens vilkår, og vi beklager – jeg vil beklage det fra talerstolen – at de ikke får flertall.

Om noe forverres naturens vern og beskyttelse med denne meldingen, for det innføres et helt nytt forvaltningsprinsipp. Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre sikrer flertall for et forvaltningsprinsipp om at utbygging av kraft, kraftlinjer, datasentre og forsvarsformål skal få forrang for naturverdier. Det er alvorlig, og Rødt fremmer forslag om å skrote det prinsippet. Få, om noen, medier har brydd seg om denne dramatiske endringen. Det er interessant, for en del av diskusjonene i den pågående regjeringskrisen handler jo om fornybardirektivet, og den siste varianten av fornybardirektivet – som angivelig både Senterpartiet og Fremskrittspartiet er imot – handler om å gi fornybar energiutbygging forrang også for naturen. Det er like hårreisende enten det kommer fra EU eller fra regjeringen.

Et av de svarene Rødt og jeg oftest får når vi motsetter oss naturødeleggende vindkraft eller monsternaster, er at hytteutbygging jo er verre. Rødt har aldri påstått at hytteutbygging er bra for naturen. Faktisk foreslår Rødt i forbindelse med denne behandlingen å forby nye, store hytteutbygginger. Gjett hvilke partier som stemmer imot! Jo, det er de samme partiene som drar fram

hytter når de skal argumentere med at det er riktig å bygge ut vindkraft. Det står altså ikke til troende.

Denne dagen kunne vært historisk for naturen. Vi kunne fattet historiske vedtak i dag for å ta vare på naturen, men slik blir det ikke. Naturmeldingen er en flopp – eller enda verre, en langfinger til naturen.

Jeg beklager, president. Jeg håper det vil se annerledes ut i framtiden. Med det er forslagene Rødt har alene og er en del av fremmet.

Presidenten [10:51:45]: Representanten Sofie Marhaug har teke opp dei forslaga ho refererte til.

Ola Elvestuen (V) [10:51:58]: Bakgrunnen for denne naturmangfoldmeldingen er naturavtalen fra Montreal i 2022. Vi har en global klimakrise, og vi har en global naturkrise. Jeg må si at Norge gjorde en god innsats for å forhandle fram naturavtalen i Montreal. Det ble gjort et godt arbeid, og jeg tror vi hadde en verden som var veldig fornøyd med hvor ambisiøs naturavtalen var – også vi. Vi skal altså ha 30 pst. vern og bevaring, og 30 pst. av arealene som er forringet, skal restaureres innen 2030. Så får vi denne naturmangfoldmeldingen der det, som det ble sagt tidligere, knapt er et eneste tiltak som går i riktig retning. Av enighetspunktene fra naturavtalen i Montreal lages det egne punkt og egne forslag som ikke oppfyller naturavtalen – på område etter område.

At vi nå hadde hatt en naturmangfoldmelding som sto stille ville være én ting, men innholdet i denne gjør at det som er det største problemet i Norge, som er nedbygging og arealbruksendringer, går feil vei – det er den største trusselen mot truet natur i Norge. Det står også i meldingen. Det er mye kunnskap her, vi har god naturforvaltning i Norge, og det er mange dyktige folk, men det er ikke det lederskapet vi trenger for å ta bedre vare på natur. Poenget er at vi skal følge opp Montrealavtalen. Vi skal ha mer natur i årene framover.

Denne meldingen går feil vei ved at den igjen understreker at det er kommunene som skal bestemme, og ikke bare det: Den lager et skille mellom distriktskommuner og sentrale kommuner, der distriktskommunene skal være enda større, og man skal følge det kommunestyrene vedtar. Det er ikke Nesodden, Alvdal eller Vestre Toten som har skrevet under på Montrealavtalen. Det er selvfølgelig et nasjonalt ansvar å sørge for at vi følger opp det vi har skrevet under på, også der. Ellers er vi med på å svekke selve avtalen.

Med denne bit-for-bit-nedbyggingen gjøres det nå ikke noen tiltak. Heldigvis er det noen kommuner som gjør en god jobb, men det gjøres ingen nasjonale tiltak. Det kommer samtidig som Miljødirektoratet så sent som i forrige uke, da de snakket om hvilke klimatiltak vi må styrke, eksplisitt sa at vi må styrke innsigelsesinstituttet

og statlige planretningslinjer, slik at klima- og miljøhensyn blir ivarettatt i større grad. I Norge har vi en avskoging og arealbruksendring på 60 km² hvert år. 60 000 dekar blir borte hvert år. Det er på størrelse med Nesodden kommune, og det er ingen tiltak her for å endre på det.

I tillegg kommer man med dette nye prinsippet om at fornybar energi, kraftlinjer, forsvar og digital infrastruktur skal tydelig prioriteres. Når det står i en stortingsmelding, vil det få en helt annen tyngde enn den forvaltningen vi har i dag. For meg er det helt umulig å forstå hvorfor ikke også viktige naturhensyn skal veies opp mot disse forslagene i framtiden, akkurat på samme måte som det er gjort før. Vi er for å bygge ny fornybar energi, men vi skal ikke gjøre det der det går ut over regionale og nasjonale verneverdier. Det er akkurat de avveiningene vi alltid står i, og det er akkurat de avveiningene som bør være der, men nå legger flertallet inn at det skal være en tydeligere prioritering her, som vil føre til mer nedbygging.

Det eneste som er positivt her, og som vi har nå, er ting Venstre har vært med på å få til tidligere. Det er restaurering og satsing på Oslofjorden. Det ble snakket om villrein og å følge tiltaksplanene som er der. Da er det viktig å huske på at kvalitetsnormen på villrein ble vedtatt i Stortinget etter forhandlinger i 2016. Nå har Venstre lagt inn forslag om at vi trenger en stortingsmelding for å nå kvalitetsnormen på villaks. Jeg trodde det skulle være mulig å få flertall for det, men selv det er det ikke vilje til å være med på.

Jeg tar opp forslagene Venstre har alene og er en del av.

Presidenten [10:57:17]: Representanten Ola Elvestuen har teke opp dei forslaga han refererte til.

Une Bastholm (MDG) [10:57:31]: Det finnes en liten spurvefugl som heter hortulan. Den var veldig vanlig å finne i norske kulturlandskaper veldig lenge, og den står i de fleste fuglebøker fortsatt oppført som meget vanlig eller vanlig. I fjor var det første året man ikke klarte å finne noen hunnfugl av den arten i Norge, etter en nedgang over veldig mange tiår. Hortulanen er det første eksemplet her i Norge på en spurvefugl som har vært så vanlig, men som vi altså har utryddet. I praksis er den utryddet nå.

Hortulanen er det første eksempelet, men vi vil få flere eksempler av den typen arter som har vært helt vanlig i Norge, for vi vet at mange av dem nå er oppført på rødlisten som truet eller kritisk truet. Det kommer altså flere eksempler på det hvis vi ikke gjør systemiske, store endringer i arealforvaltningen og forvaltningen av naturen.

Norge trenger en ny naturpolitikk. I oktober la Miljøpartiet De Grønne fram en plan med over 100 tiltak til

sterkere beskyttelse av natur og dyreliv i Norge. Den har vi utviklet sammen med miljøbevegelse, forskere og våre grønne lokalpolitikere med deres erfaring, med skoene på, og den viser hvordan vi kan sette i gang med en snuoperasjon i norsk natur nå – hvis vi hadde ønsket det.

Det er ikke en naturlov at fuglesangen skal stilne i skoger og fuglefjell. Det trenger ikke å bli mindre fisk i fjordene og færre insekter i blomsterengene. Vi må ikke bygge motorveier over fuglerike våtmarker. Dette er politiske valg.

Etter to år med venting kom regjeringen med en handlingsplan ribbet for forpliktende handling. I dag ser det ut til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet sørger for at ikke et eneste av over 130 forslag som ville ha forbedret den meldingen og styrket norsk naturpolitikk, får flertall.

Min erkjennelse er at vi er der i naturpolitikken nå hvor vi var for noen tiår siden i klimapolitikken. Det har blitt helt vanlig å være for. Det går ikke an å være imot å ta vare på natur, akkurat som alle var for å gjøre noe med klimaet, men det er veldig få partier som har tatt inn over seg den systemiske endringen som trengs, vaneendringene, for å ta forskerne på alvor og faktisk få en reell endring i naturnedbyggingen og tap av arter i Norge. Naturen må rett og slett i praksis vinne mye oftere mot økonomiske hensyn, gamle vaner, gammel kunnskap og særinteresser.

Det er ingen grunnleggende frihet som står på spill ved å ta bedre vare på naturen, men vår alles grunnleggende frihet står på spill hvis vi ikke begynner å ta vare på naturen og gjør det vi vet trengs, og som forskerne er så tydelige på.

Vi trenger et systemskifte, f.eks. når det gjelder karbonutslipp på naturarealer – og telling av det er jo vel så viktig som telling av pengene våre for å vite at vi har en bærekraftig velferd og en bærekraftig økonomi. En slik type systemisk grep er arealnøytralitet. Dette handler om at staten forplikter seg til å slutte å tape natur og setter krav til kommunene om det samme. Det er ikke noe mer urimelig eller overstyrende å foreslå enn at kommunene skal forholde seg innenfor budsjetter som er i balanse.

Dette forslaget alene kan reformere naturpolitikken uten å ramme lokaldemokratiet. For meg er motstanden mot dette i Arbeiderpartiet og Høyre ganske uforståelig, for det ikke å stanse tap av natur – altså det ikke å ha et mål om å slutte å bygge ned natur – betyr at man synes det er greit å fortsette å bygge ned natur. Da kan man i beste fall utsette nedbyggingen, at den tar litt lengre tid. Samtidig vet vi at det naturmangfoldet trenger, og det vi har forpliktet oss til i den globale naturavtalen, er å stanse naturkrisen, snu utviklingen og sørge for at naturen

også kan få mer plass – at vi deler denne planeten bedre med andre arter enn vi gjør i dag.

Et annet systemisk grep er naturavgift, der det er en slags kompensasjonsordning når natur bygges ned. Det gjør at man vrir interessen hos utbyggerne mye mer over på arealer vi allerede har bygd ned og ødelagt, i stedet for at initiativene alltid kommer der det er billigst i dag, i jomfruelige arealer: matjord, hundremeterskogen til ungene, nærnaturen til folk.

Et tredje forslag er å stanse flatehogst i naturskog. Vi har nå et naturskogkart. Det er uten feltundersøkelser og uten innhold, men vi har et riss. Hvis det skal ha noen mening, må det også føre til ny politikk for naturskogen.

Jeg tar opp forslaget Miljøpartiet De Grønne har alene.

Presidenten [11:02:45]: Representanten Une Bastholm har teke opp det forslaget ho refererte til.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [11:02:57]: Naturen er et knapphetsgode, og det er vårt ansvar å forvalte naturen bedre. Naturen i Norge har vi over lang tid kunnet ta for gitt – den rene lufta, rent vann og et rikt biologisk mangfold. Slik er det dessverre ikke lenger, og som foregående taler var inne på, ser vi en dramatisk utvikling.

I dagens samfunn står ofte naturen i konflikt med andre mål vi ønsker å oppnå. Det er krevende avveininger som må tas mellom nedbygging av areal opp mot behovet for økt kraftproduksjon, å redusere klimagassutslippene, boligbygging, næringsutvikling, osv. Nettopp derfor har behandlingen av denne meldinga vært så viktig for grundig å drøfte hvordan disse avveiningene skal gjøres på best mulig måte framover.

For Kristelig Folkeparti er det helt klart at vi må ta bedre vare på norsk natur, både for oss selv og for generasjonene som kommer etter oss. Forvalteransvaret forplikter oss til det. Vi mener at det må skje med en tydelig nasjonal ramme og på en måte som ansvarliggjør lokaldemokratiet, og som ivaretar samfunnets behov for bærekraftig utvikling.

Vi har derfor støttet forslag om en nasjonal plan for restaurering av natur og kartlegging av restaurerbare områder. Vi mener det er avgjørende å sikre konkrete tiltak for truede arter, verneområder og myr, samtidig som vi sørger for at kommunene har den nødvendige fagkompetansen til å gjøre gode vurderinger. Derfor har vi støttet forslag om at alle kommuner skal utarbeide et arealregnskap og få støtte til å gjøre dette. Kristelig Folkeparti vil sikre at beslutningene tas på et solid kunnskapsgrunnlag, og at konsekvensutredninger blir grundig utført. Dessverre er det ikke flertall for dette. Det er kommunene som kjenner sitt eget nærområde best, og det er viktig at de får handlingsrom til å finne gode løsninger, men også kunnskap til å gjøre det best mulig. Vi er skeptiske til forslag som vil frata kommunene styring

over arealpolitikken, og har heller vært med på merknader om f.eks. bedre lokal arealplanlegging, økt skogvern gjennom frivillige ordninger og tiltak for å redde Oslofjorden. Vi har støttet arbeidet med å restaurere sjøfuglbestander og sikre at hav- og kystområdene våre forvaltes på en bærekraftig måte.

Jeg vil takke saksordføreren for en grundig og god jobb og for flere gode forslag. Det er gledelig å se at det på ikke-sosialistisk side finnes sterke initiativer for å gjøre nødvendige tilpasninger for framtida. Selv om det er uenighet om enkelte løsninger, er det tydelig at vi deler de grunnleggende målene. Dette gir meg tro på at en ny regjering kan sikre stabile og forutsigbare rammer, ikke bare for næringslivet, men også for naturen.

Denne forventningen står i skarp kontrast til hvordan jeg mener regjeringa har håndtert et område som er svært viktig for Kristelig Folkeparti: skogvern. Mange ble svært overrasket og skuffet da regjeringa i sitt forrige statsbudsjett foreslo å kutte 444 mill. kr i bevilgningene til frivillig skogvern – en halvering av budsjettposten. Heldigvis gjorde SV en jobb i budsjettforliket, men det vitner om en uforutsigbar politikk som skaper usikkerhet for alle berørte parter, og viser hva Arbeiderpartiet og Senterpartiet egentlig ønsker.

Dessverre ser vi lignende tilfeller på andre områder. Statsminister Støre lovet i forkant av det samme budsjettet 100 friske millioner til naturvern, men i praksis ble det totale budsjettet for naturvern betydelig redusert. Å framstille det som en historisk satsing var ikke annet enn villedende politikk. Når realiteten er betydelig svekkelse av støtten til naturtiltak, undergraves tilliten til regjeringas naturpolitikk.

Komiteens arbeid med naturmeldinga har vært grundig og omfattende. Det har vært ulike synspunkter på hvordan vi best kan ivareta norsk natur, men diskusjonene har vært konstruktive og reflekterte og har vist de viktige avveiningene som må tas. Mange av forslagene som er fremmet, viser langt på vei en felles forståelse av behovet for mer langsiktige løsninger for restaurering av forringede økosystemer, og så er spørsmålet hvor langt vi har vært villig til å gå. Vi er skuffet over at flertallet ikke ønsker å gå lenger.

Til tross for at meldinga ikke samler flertall om noen av forslagene, og at det er fremmet over 130 mindretallsforslag, mener jeg behandlingen har vært viktig. Den gjenspeiler de ulike tilnærmingene til naturforvaltning, men også et felles engasjement for å finne bedre løsninger enn i dag. Det er avgjørende at vi fortsetter å jobbe for en politikk som balanserer vern, utvikling og lokalt selvstyre på en enda bedre måte.

Kristelig Folkeparti vil stå fast ved vårt forvalteransvar som grunnprinsipp, og vi vil bidra til en helhetlig naturpolitikk for framtida.

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:07:44]: Med denne behandlingen innføres for første gang en mer systematisk og helhetlig forvaltning av naturen vår. Vi setter mål om å redusere nedbyggingen av særlig viktig natur innen 2030 og begrense netto tap av særlig viktig natur til et minimum innen 2050. Slik skal vi nå endelig jobbe kontinuerlig med å få bukt med bit-for-bit-nedbyggingen og sørge for at vi over tid gjennomfører de nødvendige tiltakene for å ta vare på naturen vår.

Det blir ikke et tiår til neste naturmelding. Hvert fjerde år vil vi legge fram en samlet oversikt over status, måloppnåelse og tiltak som gjennomføres ved handlingsplanen for natur. Dette er et systemgrep som bidrar til at naturen jevnlig kommer på dagsordenen, og som gir mulighet for å justere kurs underveis.

Oversikten skal bl.a. bygge på de etablerte prosessene for menyer av tiltak for økosystemene og naturregnskap, og vi skal finne de beste tiltakene for å sørge for at vi har et mangfold av økosystemer i god tilstand. Når vi nå lager naturregnskap, vil det gi oss oversikt over utviklingen i tilstanden til naturen, hvor mye natur vi har, og hvilke økosystemtjenester den gir oss.

Det viktigste grepet for å få bukt med nedbyggingen er å forvalte arealene våre godt. Vi har satt en langsiktig målsetting, og vi løfter fram tydelige prinsipper for en mer arealgjerrig og bærekraftig arealforvaltning. Målsettingene vil være vår nasjonale ledesnor, og vi skal jobbe aktivt for å nå dem.

Kommunene skal fortsatt ha hovedansvaret for arealpolitikken. Vi vil gjennomføre tiltak som skal styrke kommunenes kompetanse og kapasitet til naturvennlig planlegging. Vi skal gi kommunene kunnskap og informasjon. Kommunene kjenner forholdene lokalt best, er godt posisjonert for å gjøre gode valg mellom bevaring og bruk av natur og kan sikre folkelig og lokaldemokratisk legitimitet til nødvendige naturtiltak.

Å sitte i førersetet forplikter. Kommunene vil ha mye av ansvaret for at vi når våre samlede mål, og kommunene må helt klart være dette ansvaret bevisst og ta det på alvor. Om vi ved neste gjennomgang ser at det har skjedd for små endringer i forhold til hva som er nødvendig, må vi selvfølgelig vurdere om det er behov for strengere tiltak og føringer.

Kommunene må sørge for at det i størst mulig grad bygges på allerede utbygd areal i stedet for å ta i bruk nye. Kommunene bør også gå gjennom arealplanene sine og ta ut byggeområder det ikke er behov for. Samtidig vil regjeringen jobbe sammen med kommunene og sørge for god veiledning og tiltak som øker kompetansen og kapasiteten lokalt. Tiltak som naturregnskap og naturskogkart, som gir tilgang på kunnskap tidlig i arealbeslutninger, gir også grunnlag for bedre beslutninger og mer informerte beslutninger underveis. I tillegg vil vi

gi tydelige styringssignaler og regler slik at kommunene kan ivareta dette ansvaret på best mulig måte. Slik skal vi sammen ta vare på naturen og nå målsettingen om å begrense netto tap av særlig viktige naturarealer til et minimum innen 2050.

Når vi nå skal stemme over forslag knyttet til handlingsplanen, vil vi også stemme imot enkelte forslag vi kanskje i utgangspunktet ikke er imot. Det er fordi vi allerede er i gang med mange av de forslagene, i ulike former eller varianter, eller allerede har varslet at vi skal starte med lignende tiltak.

Gjennom å ivareta naturarealene våre gjør vi også en viktig jobb for å ta vare på leveområder for artene våre, som villrein og insekter, og at økosystemene fortsetter å yte viktige økosystemtjenester. Det er en viktig jobb for oss alle og et ansvar vi alle bør være bevisst.

Vi er alle avhengig av naturen, og vi skal bit-for-bit nedbyggingen av naturen til livs. Nettopp derfor er det avgjørende at vi forvalter den bærekraftig. Det er det regjeringen vil legge til rette for med den nye handlingsplanen for natur, som vi for første gang systematisk tar tak i og får tilslutning til fra Stortinget.

Med det er jeg uenig i påstandene om at dette ikke er historisk. Dette er en kursendring for naturen, og den er jeg glad for at Stortinget stiller seg bak.

Presidenten [11:12:38]: Det vert replikkordskifte.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [11:12:51]: Det er mange som er ganske skuffet i dag. Det startet i høst da statsminister Gahr Støre lovet at regjeringen skulle bevilge friske 100 mill. kr til natur i statsbudsjettet, og så viste det seg å være en bløff. Fasiten var et kutt på 350 mill. kr til natur. Så får vi en naturmelding til Stortinget som Høyre mener var et ok utgangspunkt, men der Arbeiderpartiet og Senterpartiet dessverre har valgt å overse alle nye innspill som har kommet, og i dag stemmer mot alle forslag, selv fornuftige, balanserte forslag som ikke ligger inne i naturmeldingen, og som regjeringen ikke har satt i gang med – enten det er plan for naturrestaurering, økologisk kompensasjon, oppdaterte arealplaner i kommunene eller kart over grått areal.

Jeg tror mange opplever at det er veldig stor avstand mellom retorikken til klimaministeren og det Arbeiderpartiet og regjeringen i dag stemmer for – eller retttere sagt stemmer imot. Det er flere som sier at det er Senterpartiet som er en propp i regjeringen, og da lurar jeg egentlig bare på om statsråden har lyst til å bekrefte det, eller om dette er Arbeiderpartiets ambisjonsnivå.

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:13:57]: Jeg mener at vi har lagt fram en veldig god naturmelding, og at vi har funnet gode og balanserte tiltak som står seg

godt i møte med den utfordringen vi står overfor. Det er mange av de tiltakene jeg kan peke på. Det er naturregnskap, som i framtiden gjør det mulig for et kommunestyre allerede fra dag én, når de skal revidere en kommuneplan, å se på hvilken natur de har, og planlegge i tråd med at man ønsker å ta vare på den. Det er Natursats, som gjør at mange kommuner nå er i gang med f.eks. planvask. Hol kommune har tatt store hytteområder ut av sine planer med tilskuddsmidler de har fått gjennom denne ordningen. Det er gode tiltak som er i gang allerede.

Så er det noen tiltak vi ikke stemmer for, som representanten er inne på, f.eks. knyttet til grå arealer. Jeg mener det er avgjørende at vi definerer grå arealer før vi starter med å kartlegge dem. Det arbeidet er vi allerede i gang med, og det samme kan sies om mange av de andre tiltakene representanten pekte på.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [11:14:58]: Det er ingen uenighet om naturregnskap eller Natursats, som regjeringen for så vidt foreslår å kutte i i sitt forslag til statsbudsjett. Forslagene Høyre har fremmet, er et tilskudd jeg mener er ganske gode, balanserte og fornuftige forslag – som også har fått bred støtte hos mange organisasjoner og hos næringslivet – nettopp for å forbedre meldingen.

Når det gjelder kart over grått areal, foreslår vi nettopp at man bør både etablere en definisjon og sette i gang med å få en nasjonal oversikt over større grått areal, noe som er ganske fornuftig hvis man ønsker å få f.eks. hurtigspor for kraftutbygging på disse områdene. Det samme gjelder forslag om å lage modeller for økologisk kompensasjon. Det er noe næringslivet også ønsker seg, slik at man i større grad har mulighet til å kompensere for større inngrep i naturen. Det samme gjelder oversikt over hvor store arealer særlig viktige naturarealer utgjør, slik at man faktisk kan følge med på om målet til regjeringen nås.

Mitt spørsmål til statsråden er: Opplever han at det er klokt av Arbeiderpartiet å stemme mot alle disse forslagene i dag?

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:16:01]: At vi stemmer mot tiltak vi f.eks. allerede er i gang med, synes jeg egentlig er relativt naturlig. Ta eksempelet økologisk kompensasjon: Vi har gjennom den nye ordningen for vindkraften sørget for at vi har laget en tilskuddsordning som gjør at det går midler tilbake til kommuner, som de f.eks. kan bruke på å ta bedre vare på naturen sin. Det er en form for økologisk kompensasjon. Det har vi sagt også i meldingen at vi skal jobbe mer med framover, gjennom prinsippet om at nedbygger skal betale, og det er noe vi selvfølgelig må jobbe med å videreutvikle i framtiden.

At Høyre gjennom denne typen forslag på en måte forsøker å framstille det som om det er ting vi ikke er i gang med allerede, mener jeg er en litt kunstig historiefortelling. Det er også en historiefortelling som er bemerkelsesverdig, all den tid Høyre f.eks. ønsker å forhåndskonkludere i en del nedbyggingssaker, som i saken i Røldal, til tross for den virkningen det kan ha på villreinen. Vi har en mer balansert tilnærming.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [11:17:04]: Vi har behandlet denne saken på Stortinget nå i tre måneder, og har stilt veldig mange spørsmål til statsråden om de ulike forslagene. Vi har fremmet forslag som ikke står i meldingen, og som regjeringen har bekreftet at man ikke er i gang med, f.eks. det å lage en arealbank i en region, hvor man kan ha oversikt over større restaurerbare arealer som kan benyttes som kompensasjon i større utbygginger. Det er ikke regjeringen i gang med. Et kart over grått areal er regjeringen heller ikke i gang med. Det at man skal ha tydeligere føringer for arealregnskap og oppdaterte arealplaner i kommunene, har regjeringen heller ikke gjort noe mer med i denne meldingen enn det man tidligere har varslet.

Mitt poeng er at jeg tror det var og er uklokt av Arbeiderpartiet og Senterpartiet ikke å gå sammen om flere fornuftige forslag som forbedrer denne meldingen. Jeg kan jo avslutte med å stille statsråden det spørsmålet jeg begynte med, nemlig: Hvis Senterpartiet nå går ut av regjering, er det da proppen som forsvinner, eller er dette ambisjonsnivået til Arbeiderpartiet?

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:18:03]: Jeg har i og for seg forståelse for at representanten fra Høyre mener det er uklokt av Arbeiderpartiet ikke å stemme for Høyres forslag, men vi stemmer for de forslagene som vi er for, og jeg mener vi har funnet en god og balansert tilnærming til det.

For eksempel knyttet til arealbank mener jeg at den måten vi nå jobber systematisk på – med å bygge et annerledes system for naturen, hvor vi først er i gang med f.eks. en kartlegging av forringede arealer og parallelt med det for første gang utvikler et naturregnskap over all den naturen vi har i Norge, og som kommunene i framtiden kan bruke – er riktig sted å starte. Det skulle jeg gjerne ønsket at Høyre hadde startet med i løpet av de åtte årene. Det er flott at man nå er blitt for naturregnskap, men man bevilget ikke penger til faktisk å få satt i gang et sånt arbeid, gjøre det på en skikkelig måte og gi kommunene i Norge kunnskapsverktøyet til å kunne endre kurs. Det er det vi som har tatt tak i, og det mener jeg også er viktige systemiske endringer for naturen.

Lars Haltbrekken (SV) [11:19:18]: Jeg har lyst til å starte med et ganske enkelt spørsmål til statsråden: Me-

ner virkelig statsråden at den meldingen regjeringen har lagt fram, redder norsk natur? Mener han virkelig at dette stopper den vanvittige nedbyggingen vi har sett, hvor det bygges ned to fotballbaner med verdifull natur hver dag?

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:19:45]: Jeg tror ikke det finnes noen melding som med et kvikkfiks-grep kunne reddet norsk natur. Jeg tror heller ikke det finnes en sum av tiltak som ett storting i Norge kunne vedtatt som ville snudd opp ned på den situasjonen man har med bit-for-bit-nedbygging, f.eks. av særlig viktige naturarealer. Det er jo bakgrunnen for at Arbeiderpartiet og Senterpartiet i regjering har hatt en annen tilnærming enn den tilnærmingen som ikke har funket i de 50 årene vi har lagt bak oss.

Vi bygger ikke en ovenfra-og-ned-holdning til hvordan vi skal ivareta naturen, men en nedenfra-og-opp-holdning: Vi gir kommunene de verktøyene som skal til, tydeligere føringer enn tidligere for hvordan de skal følge opp og bruke de verktøyene, og insentiver, f.eks. gjennom Natursats, hvor jeg er veldig glad for å ha representanten med på laget for å være med og få midler til det. I sum lager dette en verktøykasse som gjør oss rigget til å få bukt med nedbyggingen av naturen, på en helt annen måte enn det vi har vært rigget for tidligere.

Lars Haltbrekken (SV) [11:20:45]: Jeg tolker svaret fra statsråden som at han mener at denne meldingen faktisk ikke stopper nedbyggingen av norsk natur.

I går kom Amnesty med en rapport som viser at vi igjen kan bryte vårt urfolk – samene – sine rettigheter gjennom en voldsom nedbygging av deres områder. Amnesty karakteriserer mye av dette som «grønn kolonialisme». Flere rapporter internasjonalt viser at natur som forvaltes av urfolk, tas bedre vare på enn annen natur. I november behandlet Stortinget sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Vi fremmer i dag, sammen med andre partier, en rekke forslag som ville ha gitt økt innflytelse til vårt urfolk, samene, over forvaltningen av natur, styrket deres rettigheter og også satt forgang i forsoningsprosessen. Hvorfor i all verden stemmer Arbeiderpartiet mot disse forslagene?

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:21:51]: Representanten valgte kanskje å høre det han ville høre i stad. Jeg sa ikke at denne stortingsmeldingen ikke var et bidrag til å stanse nedbyggingen av natur, men jeg sa at den alene selvfølgelig ikke gjør det. Den skal være med og bygge det systemet en trenger for å jobbe annerledes med naturforvaltning i årene framover. Det mener jeg har vært en svikt i forvaltningen av naturen vår altfor lenge. Nå kan vi f.eks. få på plass mye av det kunnskapsgrunnlaget som ny teknologi heldigvis gjør at vi kan

bringe inn i beslutningsprosessene på et mye tidligere tidspunkt enn før, og vi kan jobbe systematisk med det på alle forvaltningsnivåer på en måte som gjør at naturen kan sette en ramme som ikke stanser utviklingen, men som sikrer at utviklingen kan skje på en annen måte.

Vi er opptatt av urfolks rettigheter og at de skal være ivarettatt på en god måte. Vi har mange gode spor. Vi har nær dialog med f.eks. Sametinget for å være med og følge opp det, og det kommer vi til å fortsette å følge opp i årene framover.

Sofie Marhaug (R) [11:23:01]: Jeg vil følge opp noen av de forslagene som fremmes i dag, og som ligner mistenkelig mye på ting Arbeiderpartiet har vedtatt i sitt nåværende program. Det ene handler om at man skal restaurere naturen i tråd med internasjonale avtaler. Den internasjonale avtalen sier 30 pst. restaurering innen 2030, og likevel støtter ikke regjeringspartiene en sånn målsetting i dag.

Det andre handler om 10 pst. vern av skog. Det vi har opplevd de siste årene, er at hver eneste gang det legges fram et budsjett, foreslås det å kutte i skogvernet, og det blir heller ikke støttet forslag som fremmes i dag på dette punktet.

Mitt spørsmål er vel egentlig: Hvordan kan Arbeiderpartiet stemme mot Arbeiderpartiets vedtatte politikk, både i dag og gjennom budsjettprosesser o.l.?

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:24:01]: For det første tror jeg alle som har inngått i et samarbeid, vet at man kompromisser i noen saker, blir enige om noen saker på en måte som gjør at politikken ikke alltid er helt i tråd med det man skrev inn i et partiprogram. Det har partiet Rødt også erfaring med, f.eks. gjennom å være med og styre i ulike kommuner i Norge. Sånn er det å drive med politikk. På de to punktene som ble nevnt helt spesifikt, mener jeg vi har funnet veldig gode løsninger i naturmeldingen, som står seg godt.

Når det gjelder restaurering av natur, er det riktig at det finnes et 30 pst.-mål i den globale avtalen. Jeg mener det er viktig at Norge skal følge opp det målet på vår måte, og det skal vi gjøre grundig og skikkelig, men før vi setter et mål, mener jeg det er veldig naturlig å kartlegge omfanget av forringede arealer i Norge og se hvilke arealer vi har potensial for å restaurere i framtiden. Det er derfor vi velger å starte der, og det tror jeg er en klok prosess for å sørge for at vi også legger fram et mål som er en god ambisjon for Norge.

Sofie Marhaug (R) [11:25:04]: Jeg er nok uenig i tilnærmingen til ministeren. Jeg mener at vi trenger noen nasjonale retningslinjer, noen rammer, for jeg opplever at den tilnærmingen regjeringen har i dag, handler vel-

dig mye om å skyve ansvaret over på kommunene, og det mener jeg er galt. I den grad regjeringen innfører noen nasjonale prinsipper, er det faktisk et prinsipp om at man kan si nei til naturen. Det jeg opplever, er at man kompromisser. Det gjør man helt sikkert i mange saker, men man kompromisser på en måte der naturen er taperen, og lager nasjonale retningslinjer som sier at man kan se bort ifra naturverdier når det gjelder kraftutbygging, når det gjelder kraftlinjer, når det gjelder datasentre, og når det gjelder forsvarsformål. Det er de nasjonale rammene man legger til grunn, og så forventer man at eventuelle positive tiltak skal komme fra kommunene selv. Det er urimelig.

Mitt spørsmål er: Hvordan kan man tro at kommunene vil ta vare på naturen når man gir dem redskaper for å bygge ned naturen, som dette forvaltningsprinsippet er?

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:26:09]: Det er ulike måter å tilnærme seg de utfordringene vi står overfor, på, men la oss f.eks. ta det store nasjonale forbudet vi har hatt mot nedbygging av strandsonen i Norge. Det har aldri vært bygd ned mer i strandsonen enn etter at det forbudet ble etablert. Hvorfor? Jo, det er fordi man har etablert et forbud som i og for seg er en fin, overordnet nasjonal målsetting, men som det i praksis har vært enkelt å gå bort fra lokalt. Hadde forbudet vært utformet på en annen måte, hadde det antakeligvis neppe stått seg hvis man skulle forvalte det klokt og på en måte som ga lokal demokratisk tillit.

Det er derfor vi tilnærmer oss dette annerledes enn før. Vi tror at vi må ha kommunene med på laget hvis vi skal klare den omdreiningen vi trenger for å slutte å bygge ned viktig natur. Det er derfor vi gir dem verktøy, det er derfor vi gir dem mål, og det er derfor vi gir dem retningslinjer og en tydelig beskjed om at vi kommer til å stramme inn hvis man ikke er sitt ansvar bevisst. Jeg tror det er det som er metodikken og oppskriften for å klare å få til en annen retning.

Ola Elvestuen (V) [11:27:24]: Vi har inngått en internasjonal avtale om å ta vare på naturen, med helt konkrete målsettinger knyttet til hvordan vi skal stoppe tap av natur, hvordan vi skal verne mer, og hvordan vi skal ta vare på dette. Den største trusselen i Norge er arealbruksendringer, og jeg opplever at det statsråden og regjeringen gjør, er å skyve ansvaret over på kommunene. Det er kommunene, summen av kommunale vedtak, som skal gjøre at vi når klimaavtalen.

Da blir mitt spørsmål: Hvilket signal er det å sende ut til verden, til andre land som har skrevet under på denne avtalen? Er det den måten statsråden opptrer på overfor Brasil, overfor Indonesia, i det regnskogsamarbeidet vi har, at ved tap av regnskog er det delstatene i

Brasil som må ta ansvaret for det – ikke presidenten? Er det ikke regjeringen som har skrevet under på avtalen, og derfor også regjeringen som må ta ansvar for at vi gjennomfører og når målene vi har skrevet under på?

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:28:28]: Jeg er uenig i at vi skyver ansvaret over på kommunene. Det er det veldig vanskelig å gjøre, for det ansvaret har allerede kommunene. Det er måten kommunene forvalter det ansvaret på, som har vært noe av problematikken historisk, og som er grunnlaget for at vi nå varsler en systemisk endring der vi jobber med oppfølgingen av det ansvaret og ansvarliggjør kommunene på en annen måte enn det som har vært tidligere.

Når vi jobber med oppfølging av internasjonale naturspørsmål, er f.eks. delstatene i Brasil noen av våre nærmeste samarbeidspartnere for å være med og sørge for dette. Selvfølgelig er det slik også i andre land at man må jobbe på alle forvaltningsnivåer for å sikre at man ikke får uheldige arealbruksendringer, at naturen ikke bygges ned. Så har vi et overordnet nasjonalt ansvar, f.eks. for at 30 pst.-målet om å ta vare på natur på land følges opp på en skikkelig måte. Det ansvaret skal vi ta, men det ansvaret er heller ikke et ansvar vi har alene, og vi trenger alle forvaltningsnivåer til å være med på den jobben.

Une Bastholm (MDG) [11:29:38]: Først litt ros på en dag som denne. Jeg vil takke statsråden for å ha vært med på å bidra til at det nå er sendt ut på høring forslag om nullfiskesoner i Oslofjorden, og så håper jeg at det kommer på plass raskt, og at man følger opp med mer midler til nitrogenrensing. Jeg tror at så lenge man ikke får gjort noe med forurensningen i Oslofjorden, vil vi måtte fortsette med å ha stadig strengere og mer inngripende tiltak på fiske.

Over til skog: En annen sak statsråden har vært engasjert i, er naturskog, og framleggelsen av et naturskogkart hadde vi veldig nylig. Det kartet er på en måte et riss over hvor vi har naturskog, men det er jo ikke gjort noen feltundersøkelser som viser hva som lever der. Vi vet bare at 40 pst. av de truede artene i Norge lever i denne typen skog – altså gammel naturskog, som aldri har vært flatehogd. All den tid vi ikke har vært ute og gjort undersøkelser av hva som lever der, mener statsråden det er riktig at skognæringen kan flatehogge, og at kommuner kan bygge ned denne typen skog? Vil vi se kraftigere tiltak for å ta vare på naturskog framover?

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:30:45]: Jeg er veldig glad for at vi har fått naturskogkartet på plass så fort. Jeg mener at det er et veldig viktig verktøy i påvente av at det større naturregnskapsarbeidet får lov til å pågå og fortsette, og jeg har forventning om at kom-

muner tar i bruk det kartet aktivt og bruker det når de skal gjennomføre kommunal planlegging, for å se på sin naturskog og hvor den er.

Naturskogen vår inneholder mye. Å gjennomføre en storstilt detaljert kartlegging av den vil koste mye å gjennomføre før det eventuelt blir naturlig f.eks. å detaljplanlegge i et område, så der mener jeg at det er rett at kostnadene kommer på det tidspunktet man skal detaljplanlegge og eventuelt ønsker å gjennomføre et inngrep og et tiltak. Man skal følge det opp på en skikkelig måte, som f.eks. sørger for at man ivaretar nasjonale og vesentlige miljøinteresser i tråd med de føringene som gjelder.

Kari Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten [11:31:42]: Replikordskiftet er ferdig.

De talerne som heretter ordet, får en taletid på inntil 3 minutter.

Aleksander Øren Heen (Sp) [11:31:56]: Me har høyrte fleire her peika på at det er Senterpartiet som er proppen for at ein ikkje har kome lenger i natursaker. Til det vil eg seia at me i Senterpartiet kanskje har ei litt anna tilnærming til naturpolitikken, nemleg at det er forvaltning av natur som skal vera det berande prinsippet. Forvaltartankegangen ligg tungt over vårt parti. Det betyr at me skal overlevere naturen i betre stand til neste generasjon enn då me overtok han. Då er det ikkje prosentvern som er måleparameteren, men kva tilstand naturen er i: om det er slik at me òg i fortsettjninga kan bruka naturen til å sikra skog, at me kan bruka skogen til å gje oss tømmer som kan bidra til karbonfangst og bioenergi, at havet framleis gjev oss fisk og sjømat, og at jorda faktisk kan produsere mat. Det er i tråd med den forvaltartankegangen me representerer.

Eg vil hevda at forvalta natur er meir normalen enn verna natur i det karrige landet me har. Me har altså brukt naturen til å gje oss mat og naturressursar. Det meste av natur i Noreg er påverka av menneske, det er lite natur som er rein urskog eller villmark. Difor meiner eg me òg framover må bli betre på å forvalta naturen. Det skal me gjera gjennom bærekraftig bruk, der me tek i bruk auka og ny kunnskap som gjev betre forvaltning, men som ikkje nødvendigvis fører til meir vern.

Det har vore interessant å følgja desse debattane som har gått i det siste, der det verkar som det einaste svaret til miljørørsla er å leggja ei større og større oste-klokke over dette landet, i staden for å gå inn og sjå på korleis me kan lykkast med å bruka naturen på ein måte som kan gje oss meir verdiar i åra som kjem. Seinast er det f.eks. illustrert med dei som har teke til orde for å skulla stoppa jakt i verneområda. Det er eit forslag som ikkje har rot i ei forvaltartenking, men som ser på natur

som noko ein berre skal ut og sjå på og ikkje leva i samspel med. Det er ei utvikling eg vil åtvara mot.

Eg håpar me i naturdebatten framover òg kan ha ein inngang som gjer at me framleis kan driva med aktivt skogbruk i dette landet, at jordbruket også er ei viktig næring, og at havet framleis er ei viktig næring langs kysten som gjev oss både mat, verdiskaping og arbeidsplassar. Det er fullt mogleg å kombinera det å ta vare på natur med faktisk å leva av naturen.

Irene Ojala (PF) [11:34:58]: Før stortingsvalget i 2021 var klima og innsatsen mot klimakrisen et tema politikere fra svært mange partier var opptatt av. Kode rød var diagnosen FN hadde stilt etter å ha undersøkt jordens klima. Ulike politikere ga ungdommen håp om en framtid hvor vi politikere skulle ta klimaansvar. I dag, i 2025, har mange unge mistet tilliten til oss her på Stortinget. Det synes jeg er trist. De mener at vi gjør for lite for å sikre naturen og deres framtid. Jeg forstår ungdommene.

Jeg sitter ikke i energi- og miljøkomiteen, men skal i dag, på samme måte som alle andre stortingsrepresentanter, votere over 130 mindretallsforslag. Etter en grundig jobb vil jeg si at jeg kommer til å stemme for 129 av mindretallsforslagene. Jeg kommer ikke til å stemme for forslag nr. 17, fra Høyre og Fremskrittspartiet, og jeg stemmer også mot løst forslag nr. 131, fra Venstre.

I komiteens tilråding punkt I går en samlet komité inn for å vedlegge innstillingen om «Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold» protokollen. Når vi vedlegger noe protokollen, er det en finere måte å si at forslaget ikke vedtas på. Vi har lest meldingen, vi har lest innstillingen, vi har kunnskap, men vi gir ikke de gode forslagene som ligger til grunn, flertall. Er ikke det litt lite ambisiøst på naturens og framtidens generasjoners vegne? Pasientfokus kommer derfor til å stemme mot komiteens tilråding til I.

Når det gjelder II, er det et forslag fra Venstre om oppfølging av kvalitetsnormen for villaks. Her er komiteens innstilling fra medlemmene i Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet at forslaget ikke vedtas. I 2021 karakteriserte Artsdatabanken villaksen i Norge som nær truet og plasserte villaksen på den norske rødlisten over truede arter. Statusrapporten fra vitenskapelig råd viser til lakselus, rømt oppdrettslaks og infeksjonssykdommer knyttet til oppdrettsfisk, i tillegg til pukkellaks, som noen av årsakene til truslene mot villaksen. Villaksen er viktig for mange mennesker. Den er viktig for naturen, og vi i denne sal kunne virkelig ha kjempet villaksens sak. Det synes jeg det er rart at vi ikke gjør. Det betyr at Pasientfokus også stemmer mot komiteens tilråding til II.

Når det gjelder III, er det et forslag fra Miljøpartiet De Grønne om å stanse insektdøden. Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet gir flertall for at forslaget ikke skal vedtas. Insekter er helt avgjørende for et friskt økosystem. Insekter er bl.a. nedbrytere, plan-tespisere og mat for andre dyr, og de bidrar til god jordhelse og pollinering. Pasientfokus er på insektenes side og stemmer derfor mot komiteens tilråding også i III.

Lars Haltbrekken (SV) [11:38:17]: I sitt siste svar til meg sier statsråden at regjeringen har et godt samarbeid med Sametinget om forvaltningen av naturen i samiske områder. Ja, det samarbeidet er så godt at Sametinget har sett seg nødt til å gå til rettssak mot regjeringen – til rettssak fordi regjeringen ikke har konsultert Same-tinget om nedbyggingen og ødeleggelsene i Finnmark gjennom elektrifiseringen av Melkøya.

I sommer var jeg og stortingsrepresentanten Ola Elvestuen fra Venstre på Nordkinnhalvøya og besøkte Čorgaš reinbeitedistrikt. Ellinor Guttorm Utsi kunne selv fortelle om det voldsomme presset de står midt oppe i nå, på grunn av regjeringens planer om å elektrifisere Melkøya med strøm fra land. De har ikke mindre enn sju vindkraftanlegg å skulle forholde seg til. De er pålagt enorme arbeidsoppgaver de ikke har bedt om, og som går ut over den jobben de egentlig skal gjøre, nemlig å drive reindriften videre. Dette tviler jeg på at Ellinor Guttorm Utsi og Čorgaš reinbeitedistrikt ville ha karakterisert som et godt samarbeid med regjeringen.

Jeg er nødt til å avlegge også Senterpartiet en liten visitt. Senterpartiets Aleksander Øren Heen holdt et innlegg her i sted hvor han snakket om viktigheten av å forvalte naturen. Det er viktig, og flere av de forslagene bl.a. SV står bak i dag, ville ha styrket en fornuftig forvaltning av norsk natur. Vi vet at internasjonale rapporter viser at naturområder forvaltet av urfolk er bedre tatt vare på enn andre områder. Vi har i flere forslag foreslått å styrke samenes innflytelse over forvaltningen av de områdene de er avhengige av, men dette stemmer Senterpartiet mot. Hvorfor ønsker ikke Senterpartiet å styrke den delen av forvaltningen som kan være med på å styrke ivaretagelsen av natur?

Sofie Marhaug (R) [11:41:35]: Jeg vil fortsette litt på et av temaene forrige taler var innom, nemlig det såkalte kraftløftet i Finnmark. Nå kommer det til å komme inn en rekke høringssvar innen 1. februar som inneholder betydelige og vektige protester mot utbygging av både vindkraft og kraftlinjer, noe som vil rasere veldig mye verdifull natur. Vi vet at nærmere 50 pst. av den villmarkspregede naturen i Norge er i Finnmark. Samtidig er vi i ferd med å vedta en melding som inneholder et nytt forvaltningsprinsipp om at nettopp fornybar

kraft og kraftlinjer kan trumfe naturhensyn. Det skremmer meg.

Det skremmer meg også at det jeg opplever her, er en betydelig ansvarsfraskrivelse. Det er veldig mye snakk om hva kommunene skal gjøre, men det vi har ansvar for – det denne sal har ansvar for – er jo hva nasjonale myndigheter kan og bør gjøre. Da er det ikke riktig å peke på alle andre. Da bør vi ta mye, mye større ansvar selv.

I replikkunden var jeg innom noen av de punktene i Arbeiderpartiets program som de ikke stemmer for i dag, men som det fremmes forslag om. I tillegg til de to tingene jeg nevnte, altså 30 pst. restaurering i tråd med internasjonale avtaler og dette med 10 pst. skogvern, har Arbeiderpartiet i sitt program at de vil utarbeide en ny plan for nasjonalparker og andre verneområder. Dette foreslås i forslag nr. 45, men stemmes sannsynligvis ned i dag. Det er veldig synd.

Vi kunne fått en utsatt debatt, og kanskje vi hadde fått andre resultater, men det har Høyre sikret flertall for at vi ikke får. Det vi opplever da, er et demokratisk underskudd. Vi vet fra undersøkelser at folk flest faktisk er veldig opptatt av natur, at folk flest ønsker mer naturvern, selv om det ikke kommer til uttrykk i behandlingen av denne meldingen i dag, dessverre.

Helt til slutt: For å være litt mer i det lystige laget synes jeg også det er synd at representanten Hans Inge Myrvold ikke har tatt opp villgeitens sak, for den vet jeg at han brenner stort for. Jeg håper det kommer nye anledninger uavhengig av hva som skjer senere i dag. Jeg vet også at representanten Myrvold i lokalpolitikken har gått imot nye hytteutbygginger, og jeg vil berømme ham for det. Det er altså ikke bare svart i kommunene, men staten bør ta mye større ansvar.

Ola Elvestuen (V) [11:44:51]: Til det siste: Kystgeita er det gjort en del for de siste årene, så den skal vi ivareta.

Den største skuffelsen med denne saken er – igjen – at den ikke snur den utviklingen som er det største problemet i Norge, og det er bit-for-bit-nedbyggingen. Man legger ansvaret over på kommunene. Det er ingen signaler her om at regjeringen i større grad vil bruke systemet, innsigelsesinstituttet og statsforvalterne for å sikre at natur tas vare på, at vi følger opp denne naturavtalen, og at vi også følger opp de andre avtalene vi har, nemlig Parisavtalen og klimaavtalen med EU, hvor vi har forpliktet oss til at det ikke skal være utslipp fra arealbruksendringer innen 2030. Som sagt: Der ligger vi langt etter. Det bygges altså ned 60 000 dekar med skog hvert år i Norge, eller det er en avskoging på 60 000 dekar – det er litt forskjellig. Det må det bli en slutt på, men det er ingenting her som viser til noen tiltak for å oppnå det.

Det andre store er at jeg mener at vi burde nå 30 pst. formelt vern innen 2030. Tar man med Svalbard – og Svalbard er Norge – får man et representativt vern. 10 pst. skogvern er også mulig å få til. Vi burde i hvert fall gjøre det hele resten av Europa gjør, hvor den eldste skogen allerede er vernet, i både Sverige, Finland, Romania og andre europeiske land, men vi gjør det ikke. Det burde vi ha gjort, i tillegg til frivillig skogvern.

Det er ingen signaler om hvordan vi skal avklare de 30 pst. vi skal verne til havs. Vi har jo definert over 30 pst. av disse områdene som særlig verdifulle og sårbare områder. Det eneste som er positivt med denne meldingen, er at man får en ny om fire år. Det er klart at i det arbeidet må de arealene defineres, også i norske havområder, sånn at vi følger opp det vi har forpliktet oss til internasjonalt, innen 2030.

Når det gjelder restaurering og Oslofjorden, er fiskerifrie områder viktig å få på plass. Det er synd at vi ikke her får flertall for en stortingsmelding om villaks. Vi må følge opp når det gjelder villrein. Vi trenger et mer miljøvennlig landbruk. Vi trenger en mer miljøvennlig skogsdrift. Vi trenger grønnere og mer natur i byer og tettsteder i Norge. Det er mange ting vi må gjøre. Denne meldingen drar oss ikke i riktig retning.

Une Bastholm (MDG) [11:48:07]: Representanten Heen fra Senterpartiet hadde et fascinerende innlegg om forvaltertankegangen. Jeg satt og tenkte at ja, det stemmer, jeg har et grunnleggende annerledes natursyn enn Senterpartiet. Jeg er en del av naturen, og for meg gjør det vondt, og det er etisk galt, å utrydde andre arter. Jeg deler denne planeten med et arts mangfold og en natur. Jeg er dypt avhengig av den. Jeg er ikke bare forvalter, jeg står ikke over naturen – jeg er i naturen. Ja, jeg tror det er en forskjell.

La oss likevel si at jeg også ønsker å være forvalter, for det vil jeg. Vi har et system i Norge som gjør at menneskene forvalter naturen. Vi prøver, i hvert fall. Senterpartiet er ikke for å forvalte naturen. Senterpartiet er for at enhver som eier en grunn, eller som har en næringsinteresse i naturen, skal få lov til å gjøre som man vil. Det Senterpartiet kaller forvaltning, er allmenningens tragedie, og det har gjort at vi har den naturkrise vi har i dag.

Det er helt åpenbart at vi må stramme inn. Vi må i hvert fall begynne å gjøre det med det vi forvalter. Hva er eksempler på forvaltning? Jo, det er å slutte å flatehogge i naturskog, hvor 40 pst. av de rødlistede og truede artene i Norge lever. Det er å slutte å overfiske i hav og i fjord. Det er å slutte å tillate oppdrettsanlegg i fjorder som forurenser sårbar natur og gjør at villaksen, som Norge har et særlig ansvar for, og som er rødlistet, går dukken.

Dette er forvaltning. Forvaltning er å ta det på alvor når forskerne roper varsko og ber oss om å endre reglene for næringsliv som bruker naturen. Det er ikke sant at det står mellom vern og bruk; det står mellom hvordan vi bruker naturen, og hva slags regler vi skal sette for det. Jeg vil også gjerne ha mer osteklokkevern i Norge, og jeg mener at jaktfrie soner inne i nasjonalparker helt åpenbart er en god idé, slik at vi får se noen områder av Norge som er urørt også fra jakt. Hvorfor skal jaktinteresser få lov til å være over absolutt hele Norge – i hvert fall i naturen – mens alle andre interesser av å bruke den naturen på andre måter, f.eks. opplevelser, skal være tilside-satt? Det er dypt urettferdig. Det er en særinteresse som får vinne igjennom også i indrefiletten, i nasjonalparkerne våre. Det er et eksempel på forvaltning at en har områder av Norge uten jakt.

Et annet eksempel på forvaltning er det kommune-ne har ansvar for i arealforvaltningen. Regjeringen gjen-tar og gjentar at man nå har gitt kommunene nye verk-tøy, men man har jo egentlig ikke det. Vi kan håpe at de begynner å bruke naturskogkartet. Naturregnskapet er såpass førstegenerasjon at det overhodet ikke kommer til å ha detaljer på kommunenivå, heller ikke om to år, når det er ferdig.

Det er altså en stor jobb å gjøre for å få til den systemendringen som trengs for naturen, og for å forval-te den godt.

Statsråd Andreas Bjelland Eriksen [11:51:26]: Jeg bet meg merke i noen av de kommentarene som kom underveis i debatten, og som jeg følte et behov for å kommentere. For det første gjentas det fra representan-ten Marhaug en slags framstilling om prinsippet rundt prioritering som om det er et nedbyggingsprinsipp, men det er jo ikke riktig. Det er en anerkjennelse av at vi også i framtiden kommer til å ha behov for å bygge ned noen arealer, men da må vi være tydeligere på hva de arealene vi er nødt til å bygge ned, faktisk skal bru-kes til. Jeg mener det er helt naturlig å sette opp forny-bar kraft mot f.eks. hytteutbygging i et sânt perspektiv – å tydeliggjøre at det ene helt åpenbart er viktigere for oss som nasjon for klimamålene våre og målene vi har knyttet til næringsutvikling, f.eks., enn andre nedbyg-gingsformål. Å framstille det som et nedbyggingsprin-sipp og at nedbygging er noe som er ønsket i seg selv, er ikke riktig. Naturen skal fortsatt bli ivaretatt i de proses-sene på en skikkelig – og bedre – måte i årene framover.

Jeg er i og for seg enig med representanten i at folk i Norge ønsker seg mer naturvern, og det kommer det også til å bli i årene framover. Vi skal følge opp målet om at 10 pst. av den produktive skogen skal vernes. Samti-dig ønsker folk seg også utvikling – de svarer ja på begge de spørsmålene. Noen ganger kommer disse spørsmål-

ene i konflikt, og det er det vi må bli bedre til å håndtere i årene framover. Da synes jeg det er interessant å merke seg at Miljødirektoratet, vårt fremste fagmiljø på natur i forvaltningen, veldig tydelig sier at det f.eks. er mulig å bygge mer landbasert vindkraft i Norge uten at det trenger å gå hardt ut over situasjonen i naturen – altså til utfordringene knyttet til nedbygging av natur – så lenge vi sørger for å lokalisere det på de riktige stedene. Det er et eksempel på prosesser som kan sørge for å ivareta to hensyn på en gang.

Jeg er uenig med representanten Elvestuen i at denne meldingen ikke kan bidra til å snu bit-for-bit-nedbyggingen av naturen. Når vi starter på en annerledes måte enn før, jobber systematisk på en annerledes måte enn før, tror jeg vi kan se at det vil ha helt reelle effekter. Det arbeidet som allerede er i gang i mange kommuner, er jeg overbevist om at kommer til å ha effekt. Utfordringen kommer til å være fortsatt å klare å holde naturen høyt oppe på dagsordenen. Derfor er jeg glad for at vi får et kontinuerlig arbeid som sørger for at vi kommer tilbake til dette fortløpende, også i en del andre saker, f.eks. for å avklare hva som skal være Norges vernemål til havs når vi har gjort en gjennomgang av hvor stor andel av Norges havområder som allerede er under OECM-beskyttelse, altså som kan meldes inn, som dermed kan inngå i et sånt mål.

Rasmus Hansson (MDG) [11:54:38]: Nå tror jeg at Olav Gjærevoll skjærer tenner i sin grav. Han var Norges og verdens første miljøvernminister, og han personifiserte den epoken da særlig Arbeiderpartiet bygde en verdensledende naturforvaltning og naturpolitikk i Norge. Arbeiderpartiet skjønte hvordan man måtte skru sammen et system som kunne ivareta interessene og verdien til noe som ikke selv har penger, makt og sterke stemmer til å forsvare seg. Det ble selvfølgelig tiår med kamper og uenigheter, men det var en lang epoke der særlig folk som Brundtland og Berntsen bygde videre på dette veldig gode og solide byggverket, og kjempet gjennom store, nye naturvernprosjekter vi kjenner den dag i dag. Det var en viktig epoke, både i Norge og internasjonalt.

Så har altså Arbeiderpartiet mistet interessen for naturvernet. Partiet er blitt mer og mer uinteressert i å drive fram ordentlige, tydelige, nye naturvernprosjekter, og de har sittet og sett på og deltatt i at deres eget byggverk blir demontert og svekket. Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet flyttet arealforvaltningen ut av Miljøverndepartementet, de kneblet statsforvalteren, viltet ble forvandlet fra natur i Miljøverndepartementet til en ressurs Landbruksdepartementet forvalter, og kommunene har fått mer makt til å ødelegge natur, ikke mindre. Resultatet av alt dette er at det 50 år etter starten står

dårligere til med norsk natur. Man skulle jo tro det hadde gått motsatt vei.

Det kom et stort lysglimt: Norge ble med på å signere den banebrytende naturavtalen, med ekstreme ambisjoner for naturvern og for gjenoppbygging av natur. Hvorfor skjedde det? Det må jo ha vært en erkjennelse av at nå må noe virkelig gjøres. Hva som skulle gjøres, skulle vi altså få vite i naturmeldingen. Statsministeren skrøt så kraftig av at den skulle komme, at en del folk trodde på ham. Det som skjedde, var det motsatte. Det ble møtt med forferdelse hvor tiltaksløs den meldingen var, og nå sitter vi til og med i en situasjon hvor Arbeiderpartiet stemmer mot forslag som er klippet ut av deres eget program. Naturmeldingen som skulle bli det store løftet for norsk natur, ligner straks mer på en svasang for Arbeiderpartiets naturpolitikk.

Hans Inge Myrvold (Sp) [11:58:02]: Det har vore ein innhaldsrik debatt. Eg har òg behov for å klarera ut og avkrefta både mytespinning og andre forhold som blir trekte fram, knytt til meg som representant, men òg til partiet.

Eg meiner det er veldig uklokt av Miljøpartiet Dei Grøne på ein måte å peika på Senterpartiet som sin største motstandar i desse spørsmåla. Det er veldig uklokt å ha ei sånn tilnærming frå denne talarstolen når det er snakk om at me skal bevare norsk natur. Det er ikkje sånn at Senterpartiet er for å byggja ned natur. Me skal forvalta naturen, og me er heilt avhengige av naturen i veldig, veldig store delar av landet vårt for å kunna leva, bu og utvikla distrikta. Det er heilt avgjerande for Senterpartiet å ha ei bærekraftig tilnærming – og derav òg denne tittelen som definerer og omfamnar stortingsmeldinga her i dag.

Eg trur det er viktig i framhaldet å kopla på – og ikkje kopla av – kommunane. Det vert viktig. Det er ein stor frustrasjon frå mange kommunar knytt til nettopp forvaltartankegangen, òg i møte med staten, om korleis ein skal bidra til dette. Me må forsvare kommunane sin posisjon når det gjeld å driva ein god arealpolitikk, sjølv sagt i samråd med statlege føringar, men me må forsvare posisjonen til kommunane i dette arbeidet. Det er heilt avgjerande med lokalkunnskapen, og at dei som har halde naturen og busetnaden ved like i mange, mange generasjonar, er med på laget og ikkje vert kopla av.

Eg avsluttar der. Eg vil òg berre stadfesta at siste ord om villgeiter ikkje er sagt, og eg takkar for debatten.

Mani Hussaini (A) [12:00:34]: Jeg kunne ikke la være å ta ordet da representanten Rasmus Hansson kom med den historieomskrivningen som kanskje passer i Miljøpartiet De Grønnes verdensbilde, men som rett og slett ikke er riktig. Jeg lurte på om representanten har lest de 206 sidene i handlingsplanen og all den

politikken den representerer, for det vi har lagt fram, og som har bred tilslutning i denne salen – jeg må bare gjenta det: bred tilslutning – er i tråd med det Brundtland og Berntsen har representert og tatt med hit til Stortinget for å gjennomføre. Det er politikk i system; det er naturpolitikk som skal komme hit og kontrolleres hvert fjerde år. Det tror jeg både Brundtland og Berntsen er veldig fornøyd med. Det er nasjonale mål, og det er verktøy. Det er sånn vi sørger for at vi verner, bevarer og bruker naturen vår på en best mulig måte.

Jeg er heller ikke med på historieomskrivningen om at man ikke har gjort noen store satsinger. Se bare her i nærområdet vårt, på Østmarka nasjonalpark: Det var det Arbeiderpartiet og Senterpartiet i regjering som sørget for. Ordningen med frivillig skogvern er også veldig populær, og denne regjeringen har vært med og løftet potten hvert eneste år. Det er mange ulike verktøy, for det er det vi er opptatt av: Naturpolitikken skal ikke handle om hvem som er mest for natur, men hvem som kan gjøre mest for natur. Derfor har vi verktøy som Natursats, som er veldig populært, og som kommunene etterspør. Det er verktøy som naturregnskap. Vi har sagt det mange ganger: Hvis man vet hvilke verdier man har, blir man også flinkere til å ta vare på de verdiene. Det er det et naturregnskap og et naturkart skal bidra til at vi gjør.

Når det gjelder Oslofjorden, har representanten Rasmus Hansson kritisert oss veldig mange ganger, men listen med tiltak vi har gjort for Oslofjorden, er veldig lang, og den er i tråd med de planene vi har for Oslofjorden. Senest i forrige uke sendte regjeringen på høring en lang rekke forslag som er inngripende, men som kan være nødvendige for å være med og gjøre noe for fiskeriet i Oslofjorden.

Vi er rett og slett ikke med på Miljøpartiet De Grønnes og Rasmus Hanssons historieomskrivning av hva denne meldingen er, og ikke er. Denne meldingen er et veldig bra utgangspunkt. Den er i tråd med Arbeiderpartiets politikk om å tenke langsiktig, om å tenke bredt, og jeg er veldig glad for at denne meldingen har bred tilslutning her på Stortinget.

Presidenten [12:02:24]: Representanten Ola Elvestuen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ola Elvestuen (V) [12:03:33]: Først må også jeg få kommentere til Rasmus Hansson, som sa at Venstre hadde vært med på å flytte planavdelingen over i Kommunaldepartementet. Det har vi virkelig aldri gjort. Tvert imot forhandlet vi hardt for å få det tilbake til Klima- og miljødepartementet, og stemte også imot på Stortinget da dette ansvaret ble flyttet over til kommunalkomiteen. Det bør definitivt tilbake i klima- og miljøkomiteen.

Til selve saken: Det som er problemet med denne meldingen, er, som sagt, at den ikke stopper det som er det største problemet, som er nedbygging. Den prioriterer også opp utbyggingsplaner, enten det er snakk om fornybar energi eller de andre områdene, istedenfor å balansere det, som vi gjør nå, med naturverdier.

Det er kort tid til 2030. Da skal vi telle opp om vi har fulgt opp avtalen fra Montreal. Denne meldingen bidrar ikke til at vi gjør det. Da blir arbeidet i neste stortingsperiode ekstremt viktig, sammen med at vi også skal telle opp når det gjelder klimaavtalen vi har med EU i 2030 (presidenten klubber).

Presidenten [12:04:42]: Ett minutt går ganske fort.

Representanten Une Bastholm har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Une Bastholm (MDG) [12:04:50]: Jeg skal gjøre mitt beste.

Det er hyggelig at Arbeiderpartiet har et så sterkt eierskap til Natursats. Jeg håper det betyr at de ikke fortsetter å kutte i og nesten fjerne den ordningen for hvert forslag til statsbudsjett de legger fram for Stortinget, sånn at et tredje parti er nødt til å forhandle det inn igjen – hvis de får nye sjanser til regjeringsmakt framover.

Jeg har en kjepphest, og den heter arealnøytralitet. Det handler egentlig om stans av tap av natur, og det å stille krav om det til kommunene. Jeg vil bare minne om at det å gjøre det til et spørsmål om frihet for kommunene synes jeg er veldig pussig. For veldig mange kommunestyrerepresentanter er det ikke sånn at man bare sitter og forhandler med hverandre inne på et rom. Det er sterke utbyggerinteresser som møter opp på kontorene deres. De har med seg advokater, de presser og styrer på og gjør det veldig vanskelig å være lokal folkevalgt og ta vare på nærområdene sine fordi de truer med å gå til neste kommune og bygge ut der istedenfor. Til de partiene som stemmer dette ned i dag: Ha i mente framover at kommunenes frihet, særlig de folkevalgte, vil styrkes ved at man gjør rammene litt tydeligere.

Presidenten [12:05:54]: Takk for det, det var nesten akkurat på tida!

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Stortinget vil nå ta pause, og i samsvar med den annonserte dagsordenen vil det bli votering kl. 14.

Stortinget tok opp att forhandlingane kl. 14.

President: Nils T. Bjørke

Votering

Presidenten [14:01:12]: Stortinget går då til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1, debattert 30. januar 2025

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold, Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Sveinung Rotevatn og Guri Melby om oppfølging av kvalitetsnormen for villaks og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Sigrid Zurbuchen Heiberg og Une Bastholm om å stanse insektdøden (Innst. 115 S (2024–2025), jf. Meld. St. 35 (2023–2024), Dokument 8:177 S (2023–2024) og Dokument 8:179 S (2023–2024))

Presidenten: Under debatten er det sett fram 131 forslag. Det er

- forslaga nr. 1–13, frå Mathilde Tybring-Gjedde på vegner av Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti
- forslag nr. 14, frå Mathilde Tybring-Gjedde på vegner av Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti
- forslag nr. 15, frå Mathilde Tybring-Gjedde på vegner av Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti
- forslag nr. 17, frå Mathilde Tybring-Gjedde på vegner av Høgre og Framstegspartiet
- forslag nr. 16, frå Mathilde Tybring-Gjedde på vegner av Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti
- forslaga nr. 18–24, frå Lars Haltbrekken på vegner av Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti
- forslaga nr. 25–92, frå Lars Haltbrekken på vegner av Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne
- forslag nr. 94, frå Lars Haltbrekken på vegner av Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Venstre
- forslag nr. 93, frå Lars Haltbrekken på vegner av Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti
- forslaga nr. 95–113, frå Lars Haltbrekken på vegner av Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne
- forslag nr. 114, frå Lars Haltbrekken, på vegner av Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne
- forslaga nr. 115 og 116, frå Sofie Marhaug på vegner av Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne

- forslag nr. 117, frå Lars Haltbrekken på vegner av Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet Dei Grøne
 - forslag nr. 118, frå Sofie Marhaug på vegner av Raudt og Venstre
 - forslag nr. 119, frå Sofie Marhaug på vegner av Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne
 - forslaga nr. 120–124, frå Ola Elvestuen på vegner av Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne
 - forslaga nr. 125–128, frå Sofie Marhaug på vegner av Raudt
 - forslaga nr. 129 og 131, frå Ola Elvestuen på vegner av Venstre
 - forslag nr. 130, frå Une Bastholm på vegner av Miljøpartiet Dei Grøne
- Det vert votert over forslag nr. 130, frå Miljøpartiet Dei Grøne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til en lovendring som innfører krav om reguleringsplan for bygging av nye skogsbilveier.»

Votering:

Forslaget frå Miljøpartiet Dei Grøne vart med 90 mot 5 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.03.27)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 131, frå Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fullføre behandlingen av Nasjonal ramme for vindkraft på land, som Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) la frem i 2019, og legge denne frem for Stortinget.»

Votering:

Forslaget frå Venstre vart med 95 mot 4 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.03.41)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 129, frå Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå gjeldende regelverk og foreslå regelendringer for å innføre forbud mot etablering av nye hyttefelt, med mulighet for lokale unntak.»

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget frå Venstre vart med 92 mot 8 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.03.56)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 126 og 128, frå Raudt.

Forslag nr. 126 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppfordre til stans i all ny vindkraftutbygging.»

Forslag nr. 128 lyder:

«Stortinget ber regjeringen praktisere føre-var-prinsippet og stille all havvindutbygging i bero.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Raudt vart med 96 mot 5 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.04.11)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 125, frå Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre krav om at alle kommuner utvikler egne areal- og naturregnskap, under forutsetning av at det følger med økonomisk støtte til å bygge opp den kommunale forvaltningen tilstrekkelig.»

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Raudt vart med 94 mot 7 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.04.27)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 127, frå Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå endringer i plan- og bygningsloven og energiloven for å gi kommunene vetorett i saker knyttet til solkraftanlegg på land, innen mai 2025.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Raudt vart med 95 mot 6 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.04.41)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 120–124, frå Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne.

Forslag nr. 120 lyder:

«Stortinget ber regjeringen arbeide for mekanismer som gjør at utbygger som bygger ned skog, jord eller annen natur, skal kompensere for det ved å restaurere natur andre steder gjennom et såkalt naturbidrag.»

Forslag nr. 121 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer at utbygger finansierer utgifter til økologisk kompensasjon ved nedbygging av natur og matjord.»

Forslag nr. 122 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å heve bestandsmålene for ulv, jerv, bjørn og gaupe og slå fast at bestandsmålene skal være minimumsmål, ikke maksimumsmål slik de fungerer i dag.»

Forslag nr. 123 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer som reverserer de siste ti årenes endringer i naturmangfoldloven § 18 som har gjort det mulig å felle fredede rovdyr selv når de ikke har gjort skade.»

Forslag nr. 124 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at det ikke drives ulvejakt i ulvesonen, med unntak av skadefelling i ekstraordinære tilfeller.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 93 mot 7 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.04.58)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 119, frå Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen dekke minst 25 pst. av kommunenes utgifter til etablering av nitrogenreanseanlegg.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 94 mot 7 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.05.16)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 118, frå Raudt og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med et forslag som gjør det mulig å etablere markaforskrifter med lovfestede markagrenser rundt norske byer for å beskytte bymarker i byfjell og nærnatur.»

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Raudt og Venstre vart med 90 mot 11 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.05.33)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 117, frå Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet Dei Grøne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å fremme forslag om å fastsette grå arealer som en egen arealkategori i plan- og bygningsloven.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 90 mot 11 røyster ikkje vedteke. (Voteringsutskrift kl. 14.05.49)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 115 og 116, frå Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne.

Forslag nr. 115 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå skogvernarbeidet for å vurdere hvordan skogvernmidlene kan brukes mest mulig effektivt og sikre vern av den mest verdifulle skogen først.»

Forslag nr. 116 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at jordbrukspolitikken bidrar til å halvere antallet rødlistede arter knyttet til kulturlandskap innen 2035.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 89 mot 12 røyster ikkje vedtekne. (Voteringsutskrift kl. 14.06.05)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 114, frå Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre krav om at alle kommuner utvikler egne areal- og naturregnskap.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 86 mot 15 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.06.21)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 95–113, frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne.

Forslag nr. 95 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til endringer i plan- og bygningsloven som etablerer et juridisk bindende krav om arealnøytralitet på nasjonalt nivå.»

Forslag nr. 96 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 legge frem forslag til lovendringer som etablerer et juridisk bindende krav om arealnøytralitet i alle kommuner.»

Forslag nr. 97 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et overordnet nasjonalt mål for norsk naturpolitikk om å være arealnøytral innen 2027.»

Forslag nr. 98 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om forbud mot nye, store hyttefeltutbygginger.»

Forslag nr. 99 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med kraftselskapene om etablering av et miljøfond for norske vassdrag.»

Forslag nr. 100 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forby all flatehogst av gjenværende naturskog i Norge, definert som skog som ikke har vært flatehogd etter ca. 1940 og er uten nyere inngrep, og jobbe for en gradvis overgang til lukkede hogstformer, med mål om at dette skal gjelde på 50 pst. av skogarealet innen 2040.»

Forslag nr. 101 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre søknadsplikt for hogst, slik at planlagt hogst alltid må godkjennes av kommunen, og sørge for at søknadene ligger lett tilgjengelig for offentligheten.»

Forslag nr. 102 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at skog eid av fellesskapet gjennom Statskog SF med verneverdier skal vernes vederlagsfritt. Avkastningskravet til Statskog fjernes, og flatehogster i statens skoger stanses.»

Forslag nr. 103 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en tilskuddsordning for å dekke ekstra kostnader for skogeiere som prøver ut lukkede hogstformer som alternativ til flatehogst.»

Forslag nr. 104 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en fondsløsning for finansieringen av frivillig skogvern eller på annen måte sikre en mer forutsigbar og stabil finansiering.»

Forslag nr. 105 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stille krav om at oppdrettsanlegg ikke får legges i viktige natur- og friluftsområder.»

Forslag nr. 106 lyder:

«Stortinget ber regjeringen løpende utpeke nye prioriterte arter og utvalgte naturtyper, med mål om at det i 2030 skal være rundt 400 prioriterte arter

og en solid økning i antall utvalgte naturtyper, basert på råd fra fagdirektoratene.»

Forslag nr. 107 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en kompensasjonsordning for fiskere som må legge om eller sette virksomheten på pause som følge av nye miljøreguleringer.»

Forslag nr. 108 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om etablering av markalover som beskytter bymarker, byfjell og nærnatur rundt store norske byer som Bergen, Trondheim, Drammen, Kristiansand og Tromsø etter modell av markaloven i Oslo.»

Forslag nr. 109 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om etablering av en nasjonalpark i Nordmarka og Krokskogen-området.»

Forslag nr. 110 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i et forsøk sørge for at det i ett eller flere nasjonalparkstyrer i samiske områder er et flertall bestående av representanter for samiske rettigheter og interesser.»

Forslag nr. 111 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjøre endringer i forskrift om konsekvensutredninger for å sikre at samisk urfolkskunnskap inkluderes i utredningene.»

Forslag nr. 112 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en evaluering av naturmangfoldloven for å se nærmere på bruken av samisk urfolkskunnskap.»

Forslag nr. 113 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en samisk referansegruppe for kvalitetssikring av kunnskapen i konsekvensutredninger.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 85 mot 14 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.06.37)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 94, frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette et mål om at Norge skal bli arealnøytralt innen 2035.»

Miljøpartiet Dei Grøne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Venstre vart med 82 mot 19 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.06.54)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 93, frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av første halvår 2025 legge frem en forpliktende handlingsplan for sjøfugl med konkrete tiltak og tidfestede målsettinger for bedring i situasjonen.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti vart med 84 mot 17 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.07.10)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 25–92, frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne.

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle norske arealer er omfattet av deltakende og helhetlig arealplanlegging som inkluderer hensyn til naturmangfold og effektiv forvaltning på land og i hav, slik at tapet av arealer som er viktige for naturmangfold, inkludert økosystemer med god økologisk tilstand, nærmer seg null innen 2030, samtidig som urfolks rettigheter respekteres.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem et forslag til endringer i naturmangfoldloven som sikrer at det innen 2030 innføres byggeforbud på særlig viktige naturarealer.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette et mål om at tapet av arealer som er viktige for naturmangfold, inkludert økosystemer med god økologisk tilstand, nærmer seg null innen 2030.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppdatere de nasjonale forventningene til kommunenes arealpolitikk slik at det tydelig framkommer at nedbygging av særskilt viktig natur må opphøre, og at kommunene må planlegge for arealnøytralitet innen 2035.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fastsette i de statlige planretningslinjene at særskilt verdifull natur ikke skal bygges ned, og at kommunene må planlegge for arealnøytralitet innen 2035.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke innsatsen for å stanse og reversere ulovlige inngrep i natur, som inngrep i strandsone, nedbygging av matjord og ulovlige fyllinger.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gi statsforvalterne et tydelig mandat til å gripe inn mot nedbygging av natur og matjord. Sterkere mandat og plikt til å gripe inn må følges av økt kompetanse og kapasitet til å utarbeide innsigelser.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at hensyn til natur, matjord og friluftsliv vektlegges langt tyngrer når innsigelser fra statsforvalteren kommer til vurdering i departementet.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre mer restriktiv praksis for dispensasjoner til nedbygging i strandsonen.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå endringer i plan- og bygningsloven som tar hensynet til natur tydeligere inn i lovens formålsparagraf.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om å etablere natur som en egen arealkategori i plan- og bygningsloven.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå endringer i plan- og bygningsloven som gir kommuner som ønsker det, mulighet til å sette en foreldelsesfrist for reguleringsplaner.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at konsekvensutredninger av planer og tiltak, inkludert naturkartlegging, utføres objektivt og uavhengig, samtidig som det ikke skal føre til økte kostnader for staten eller kommunene.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå konsekvensutredningsinstituttet for å sikre at naturkartlegging som gjennomføres, er av tilstrekkelig kvalitet og omfang til å finne eventuelle rødlistede arter i området, samt etablere et kontrollsystem med systematiske stikkprøver med etterundersøkelser av slike kartlegginger.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber regjeringen trappe opp artskartleggingsarbeidet og sikre at hele Norge blir akseptabelt kartlagt.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprettholde dagens forvaltningspraksis i avveininger mellom nasjonale og regionale naturverdier opp mot behovet for kraftproduksjon, kraftledninger, samfunnskritisk digital infrastruktur og forsvar.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge bort naturmangfoldmeldingens prinsipp om at kommunale, regionale og nasjonale myndigheter kan se bort fra naturhensyn i forbindelse med utvalgte utbyggingsformål.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et overordnet nasjonalt mål for norsk naturpolitikk om å være arealnøytral innen 2040.»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om et helhetlig system for naturkompensasjon i Norge.»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre representativt, formelt vern av 30 pst. av Norges landareal, inkludert Svalbard og Jan Mayen, innen 2030, gjennom naturreservater, nasjonalparker, landskapsvernområder og friluftsområder etter markaloven.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en ny plan for nasjonalparker og andre verneområder for å sikre representativt vern av norsk natur.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge samme strenge forvaltningspraksis for å ta vare på natur til grunn i alle kommuner, uavhengig av geografisk plassering.»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 legge fram en marin verneplan som kartlegger områder aktuelle for vern og viser hvordan minst 30 pst. av Norges havområder skal vernes innen 2030.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede alle eksisterende SVO-er med tanke på marint vern, før det vurderes å igangsette ny aktivitet i slike områder.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vedta en marin arealplan for norske havområder i løpet av neste stortingsperiode. Denne planen skal deretter oppdateres jevnlig som en del av forvaltningsplan-systemet. Arealplanen må sette områdespesifikke rammer for alle typer virksomhet i norske havområder. Ansvar for en slik marin arealplan legges til den eksisterende styringsgruppen for de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder.»

Forslag nr. 50 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om forbud mot nedbygging av myr basert på Miljødirektoratets forslag innen juni 2025.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede, med sikte på å innføre, en miljøavgift på torv innen statsbudsjettet for 2026.»

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber regjeringen igangsette kartlegging av arealer som egner seg for naturrestaurering, og etablere en forutsigbar finansieringsløsning for dette formålet.»

Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innen 2027 sørge for at forringede og ødelagte arealer i Norge er klargjort og kartlagt, og at det innen 2030 er planer for og igangsatt effektiv restaurering av minst 30 pst. av arealene med forringede økosystemer på land, i elver og innsjøer, langs kysten og i havet.»

Forslag nr. 54 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at minst 30 pst. av forringede og ødelagte vannforekomster er igangsatt restaurert innen 2030.»

Forslag nr. 55 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med tiltak som sikrer myndighetene mulighet til å pålegge restaurering på privat grunn.»

Forslag nr. 56 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med fastsettelse av handlingsplanene for villrein sørge for at det innen 2030 igangsettes restaurering av alle villreinområder som trenger restaurering.»

Forslag nr. 57 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppdatere Plan for restaurering av våtmark i Norge, slik at minst 30 pst. av forringede og ødelagte forekomster av myr og våtmark er restaurert innen 2030.»

Forslag nr. 58 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan restaurering av natur skal organiseres, prioriteres og kvalitetssikres.»

Forslag nr. 59 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stille krav om at flomverntiltak langs elvene skal inkludere habitatforbedring for å restaurere natur der dette er mulig.»

Forslag nr. 60 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre 10 pst. skogvern innen 2030.»

Forslag nr. 61 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med skognæringen gjennomgå Norsk PEFC Skogstandard slik at standardene styrker naturmangfoldet i all norsk skog.»

Forslag nr. 62 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste et forbud mot hogst i hekketiden, supplere bærekraftfor-

skriften til skogbrukslova med andre miljøkrav og gjøre forskriften tydelig, slik at grove brudd kan straffeforfølges.»

Forslag nr. 63 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å ta inn en generell meldeplikt for hogst i skogbrukslova § 11 og endre skogbrukslova § 11 slik at det ikke er tvil om at kommunene har anledning til å innføre meldeplikt for hogst og andre skogbrukstiltak.»

Forslag nr. 64 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fase ut subsidier som bidrar til svekket naturtilstand i skogen, som tilskudd til drift i vanskelig terreng, skogsbilveier, tettere planting og gjødsling.»

Forslag nr. 65 lyder:

«Stortinget ber regjeringen arbeide for å få frem gode alternativer til flatehogst i samarbeid med næringen.»

Forslag nr. 66 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Stortingets vedtatte mål om å verne 10 pst. produktiv skog er innfridd innen 2030.»

Forslag nr. 67 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et årlig mål om redusert avskoging i Norge for å oppnå et mål om å stoppe avskoging i Norge innen 2030.»

Forslag nr. 68 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innen 2030 doble antallet områder som er omfattet av ordningen Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, og foreslå å øke tilskuddet til ordningen tilsvarende.»

Forslag nr. 69 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at jordbrukspolitikken stanser og snur tapet av det artsrike kulturlandskapet og bidrar til å halvere antallet rødlistede arter knyttet til kulturlandskap innen 2035.»

Forslag nr. 70 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et storskala forskningsprogram for utvikling og utprøving av agroøkologiske dyrkningsmetoder, med fokus på økt jordkvalitet, utnytting av lokale ressurser og lavere forbruk av kunstgjødsel og sprøytemidler.»

Forslag nr. 71 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at neste jordbruksoppgjør prioriterer tiltak for å bedre situasjonen for insektene, og i forbindelse med dette foreslå følgende tiltak:

- Støtteordning for utskilt økologisk jordbruksmark, herunder blomsterenger, kantsoner og andre biologisk verdifulle områder.
- Tilskuddene i jordbrukspolitikken vris i retning av skjøtsel og areal i stedet for volum.

- Støtte opp under økologisk landbruk som spydspiss for et mer bærekraftig landbruk.
- Styrke tilskuddsordningen «Spesielle miljøtiltak i jordbruket» (SMIL).
- Opprette en ordning for driftsvansketilskudd til ugjødslende og oppløyde områder, som høstingsskoger, slåttemarker og naturbeitemarker.»

Forslag nr. 72 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at konklusjonene fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning og andre relevante myndighetsinstanser skal være førende når regjeringen legger frem tiltak i havbruksmeldingen.»

Forslag nr. 73 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede et forbud mot nye inngrep i villreinområdene.»

Forslag nr. 74 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for å ferdigstille arbeidet med utvalgte naturtyper og sørge for at de mest verdifulle naturtypene får beskyttelse som utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven innen 2030.»

Forslag nr. 75 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvilke av de truede artene i Norge som bør bli prioriterte arter etter naturmangfoldloven.»

Forslag nr. 76 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette tråle- og snurrevadsforbud i alle marine nasjonalparker og verneområder.»

Forslag nr. 77 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre adaptive forvaltningsplaner med fiskeriforbud som kan justeres i tråd med bestandenes tilstand, i forbindelse med alle marine nasjonalparker og verneområder.»

Forslag nr. 78 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette mål om å halvere introduksjon og etablering av fremmede skadelige arter i havet, langs kysten, i ferskvann og på land innen 2030.»

Forslag nr. 79 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innen 2028 etablere et forbud mot import og omsetning av planter og planteprodukter, herunder med jordklump, med høy risiko for økosystemer i Norge.»

Forslag nr. 80 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide et nasjonalt mål og en strategi for å øke den naturlige karbonlagringen i norsk natur og landskap.»

Forslag nr. 81 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et reduksjonsmål for bruk av primære råvarer, et mål for re-

duisert arealbeslag som følge av norsk forbruk og målsettinger for sirkularitet i ulike næringer.»

Forslag nr. 82 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere tiltak for å redusere bifangsten i rekefisket i Oslofjorden og Skagerrak, herunder forbud mot bruk av oppsamlingspose og krepseåpning i trålen.»

Forslag nr. 83 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre nullfiskeområder i Oslofjorden basert på anbefalingene fra Miljødirektoratet.»

Forslag nr. 84 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et moratorium mot bunntråling i de marine nasjonalparkene i Oslofjorden.»

Forslag nr. 85 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2025 legge frem forsterkede tiltak for å redusere nitrogenavrenning og næringsbelastning fra bekker, elver og vassdrag til Oslofjorden.»

Forslag nr. 86 lyder:

«Stortinget ber regjeringen skjerpe tiltakene for å redusere nitrogenutslipp fra avløp i Oslofjordens nedbørsfelt.»

Forslag nr. 87 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift slik at det blir mulig å etablere bynasjonalparker, etter modell fra Sverige og Finland.»

Forslag nr. 88 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til endringer i markaloven der Nesoddmarka, Frognmarka og Hurummarka inkluderes i loven.»

Forslag nr. 89 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Oslomarka kan være pionerområde for restaurering av naturverdier, arts mangfold og naturopplevelser.»

Forslag nr. 90 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gå gjennom naturmangfoldlovens kapittel 5, med tanke på at områdevern skal tillate tradisjonell samisk naturbruk og samisk kulturutøvelse, og komme tilbake til Stortinget med et forslag til lovendring.»

Forslag nr. 91 lyder:

«Stortinget ber regjeringen iverksette et nasjonalt program med insentiver til å etablere og skjøtte blomsterenger og villenger med stedegne planter på private eiendommer, inkludert takarealer, for å sikre arts mangfoldet av planter og insekter.»

Forslag nr. 92 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppdatere statlige planretningslinjer slik at en fremmer insektsvennlig areal- og transportplanlegging på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 82 mot 18 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 14.07.26)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 18–24, frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti.

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gå gjennom forslagene til norske bidrag til målene i naturavtalen og gjøre dem mer forpliktende, konkrete og ambisiøse slik at de kommer i samsvar med ambisjonsnivået i naturavtalen.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i løpet av 2025 med forslag til en årlig grense for årlig omdisponering av naturområder.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest etablere en nasjonal standard for arealregnskap som verktøy i kommunenes arealforvaltning, gjerne med utgangspunkt i metodeutviklingen som er gjort på andre forvaltningsnivåer.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til endringer i plan- og bygningsloven slik at det er klart at kommuner har juridisk handlingsrom for å kunne stille krav om økologisk kompensasjon i plansaker.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å definere SVO for iskantsonen i tråd med det vitenskapelige grunnlaget fra Faglig Forum, med en særlig grense ved maksimal isutbredelse, dvs. 0,5 pst. isfrekvens.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at det innen 2030 er iverksatt effektiv restaurering av minst 30 pst. av norske arealer med forringede økosystemer på land, i elver og innsjøer, langs kysten og i havet for å forbedre naturmangfold og økosystemfunksjoner og -tjenester samt økologisk tilstand og sammenheng.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest legge frem en oppdatering av Oslofjordplanen med nye og forsterkede tiltak for å bedre tilstanden.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti vart med 80 mot 21 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 14.07.43)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 17, frå Høgre og Framstegspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at planretningslinjene til kommunene og styringssignaler til etater og direktorater ivaretar at hensyn til mer fornybar energi og kraftnett er en vesentlig samfunnsinteresse som må vektes tungt i arealpolitikken.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Høgre og Framstegspartiet vart med 68 mot 33 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.07.58)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 16, frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til et prøveprosjekt der det etableres en «arealbank» i en region med oversikt over arealer som er aktuelle for naturrestaurering, slik at restaurerbare arealer kan benyttes som økologisk kompensasjon og naturen kan forbedres på tvers av kommunegrenser.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti vart med 67 mot 34 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.08.14)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 15 frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede modeller for økologisk kompensasjon som kan benyttes for å kompensere for naturtap i større utbyggingsprosjekter og i større kraftprosjekter, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti vart med 63 mot 38 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.08.31)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 14, frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen samordne og koordinere de ulike målene som knytter seg til naturmangfold og til redusert nedbygging av viktige naturarealer, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti vart med 64 mot 37 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.08.47)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 1–13, frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at sentrale og nye miljødata fra konsekvensutredninger, forskning og overvåkning samles inn, lagres og, dersom egnet, offentligjøres i et tilgjengelig, standardisert og anvendbart format i felles databaser.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen kartlegge hvor store arealer «særlig viktige naturarealer», som definert i rundskriv T-2/16, omfatter, og sørge for at det føres en oversikt over utbygginger i disse arealene.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om et krav om at alle kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide et arealregnskap, kan knyttes til oppdatering av kommunenes arealplaner, og sikre at kommuner får støtte og bistand i utarbeidelsen av et slikt regnskap.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere strengere krav til at kommunene foretar en oppdatering av eldre arealplaner, og komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan det kan utformes.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen nedsette oppgaveavlastende team for å tilby fagkompetanse til kommunene med vekt på natur, klima, miljø, jordvern m.m., og gå sammen med KS, statsforvalter og andre aktører for å utrede hvordan teamet bør innrettes for å gi mest mulig støtte til kommunene.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide og sende på høring forslag til ny forskrift om konsekvensutredninger, som blant annet gir KU-myndigheten mulighet under visse betingelser til å kunne stille

krav om uavhengig kontroll av konsekvensutredningen i større utbyggingssaker.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å etablere en omforent definisjon av grå arealer.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig gjennomføre en nasjonal kartlegging av større grått areal som kan gjenbrukes, og utvikle en nasjonal, digital kartløsning.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan marine arealplaner kan bidra til å styrke norsk havforvaltning, og komme tilbake til Stortinget.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal plan for restaurering av natur for å øke innsatsen på naturrestaurering frem mot 2030.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om, og eventuelt hvordan, større deler av statens skogeiendommer kan vernes, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte innen revidert nasjonalbudsjett 2025.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide og sende på høring forslag til områder med nullfiskesoner og bunntålfrie soner i Oslofjorden og Indre Skagerrak.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding med forslag til virkemidler for hvordan alle laksebestander skal sikres minimum «god kvalitet» etter kvalitetsnormen for villaks.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti vart med 58 mot 42 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 14.09.05)

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

v e d t a k :

I

Meld. St. 35 (2023–2024) – Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold – vedlegges protokollen.

II

Dokument 8:177 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Svein-

ung Rotevatn og Guri Melby om oppfølging av kvalitetsnormen for villaks – vedtas ikke.

III

Dokument 8:179 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Sigrid Zurbuchen Heiberg og Une Bastholm om å stanse insektdøden – vedtas ikke.

Presidenten: Det vert votert over III.

Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti har varsla at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 75 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 14.09.26)

Presidenten: Det vert votert over II.

Høgre, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti har varsla at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 59 mot 42 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 14.10.32)

Presidenten: Det vert votert over I.

Raudt har varsla at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 94 mot 5 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 14.10.58)

Sak n r. 2 [14:11:07]

Referat

1. (128) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mímir Kristjánsson og Seher Aydar om å styrke sykelønnsordningen (Dokument 8:47 S (2024–2025))
Samr.: Vert sendt arbeids- og sosialkomiteen.
2. (129) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Seher Aydar, Mímir Kristjánsson og Hege Bae Nyholt om gratis helsehjelp for barn (Dokument 8:46 S (2024–2025))
Samr.: Vert sendt helse- og omsorgskomiteen.
3. (130) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Jørgensen og Marie Sneve Martinussen om bedre regulering av turistfisket (Dokument 8:49 S (2024–2025))
4. (131) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tobias Drevland Lund, Geir Jørgensen, Mímir Kristjánsson og Sofie Marhaug om opprettelse av et statlig mineralselskap (Dokument 8:50 S (2024–2025))
Samr.: Nr. 3 og 4 vert sende næringskomiteen.
5. (132) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Freddy André Øvstegård, Grete Wold og Mona Fagerås om en uavhengig evaluering av jernbanereformen (Dokument 8:48 S (2024–2025))
Samr.: Vert sendt transport- og kommunikasjonskomiteen.
6. (133) Rapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til Nordisk råd 2024 (Dokument 17 (2024–2025))
7. (134) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Bjørnar Moxnes, Hege Bae Nyholt, Geir Jørgensen og Mímir Kristjánsson om å si opp baseavtalen med USA (Dokument 8:51 S (2024–2025))
Samr.: Nr. 6 og 7 vert sende utanriks- og forsvarskomiteen.

Presidenten [14:11:35]: Dermed er dagens kart ferdigbehandla. Krev nokon ordet før møtet vert heva? – Det er ikkje sett, og møtet er heva.

Møtet slutt kl. 14.12.

